

Občina Moravske Toplice

LIPNICA

Glasilo občine Moravske Toplice, Leto XVIII, Številka 104, 3. avgust 2012

Letošnjo žetev kroji vreme

Iz vsebine:

Aktualno – str. 2

Predstavitve moravskotopliške – str. 5
turistične ponudbe v Biogradu na Moru

16. srečanje vasi Selo-Sela-Sele – str. 6

Kmetijski nasveti – str. 7

Voda in grenko najboljše ohlajata – str. 11

Lovski tabor v Prosenjakovcih – str. 15

Župnijski dan v Kančevcih – str. 17

Poletna šola nogometa – str. 22

Nagradna križanka – str. 23

Urednikov kotiček

Letošnje poletje je še posebej muhasto. Obdobju pasje vročine je sledila ohladitev z obilo padavin, ponekod (tudi v naši občini) se je narava znesla nad poljščinami, odkrivala strehe hiš, podirala drevje. K sreči večje škode ni bilo. Se je pa zato žetev ozimin podaljšala še v avgust. O žetvi si lahko več preberete na straneh kmetijskih nasvetov. Kljub poletju so se na svoji 14. seji srečali svetniki občine Moravske Toplice. Zapis o sprejetih sklepih lahko preberete v pričujoči Lipnici. Sicer pa smo to avgustovsko številko Lipnice napolnili s prijetnim branjem o številnih dogodkih, ki so se zvrstili v zadnjem mesecu. Tudi na nagradno križanko, ki vam bo krajšala poletne urice, nismo pozabili.

Pa prijetno branje vam voščim.

Vaš urednik Boris Cipot

Veter podiral drevje in odkrival strehe

V torek, 24. junija, se je nad delom občine Moravske Toplice razdivjala nevihta, ki jo je spremljal močan veter. Zajela je območje od Vučje Gomile, kjer je veter podrl nekaj dreves, potrgal električno napeljavo in odkril nekaj streh, vse do Pordašincev in Prosenjakovcev, kjer prav tako ni prizanesel streha objektov. Povsod so posredovali domači gasilci, delavci Elektra so poskrbeli za pretrgano električno napeljavo, cestarji in zaposleni Čiste narave pa hitro usposobili ceste, da so bile vnovič prevozne.

Župan sprejel zlata maturanta

Na seznamu letošnjih zlatih maturantov sta tudi dva iz občine Moravske Toplice. Sara Brunec iz Lukačevcev je zlata maturantka ljutomerske Gimnazije Franca Miklošiča, Aleš Podlesek pa je naziv zlatega maturanta dobil s poklicno maturo na Gimnaziji in srednji kemijski šoli v Rušah – smer farmacevtski tehnik.

Oba zlata maturanta je na klepet povabil tudi župan občine Moravske Toplice Alojz Glavač.

Veder nasmeh ob srečanju zlata maturantke in župana.

Alešu Podlesku je za uspeh na maturi ob županu Alojzu Glavaču čestital tudi podžupan Geza Džuban.

Občinski svetniki o poslovanju proračunskih porabnikov

Kljub poletnemu vremenu svetniki občine Moravske Toplice niso počivali. Na svoji 15. seji so najprej prisluhnili informaciji o glasovanju, ki so ga opravili na korespondenčni seji. Tako so z 11. glasovi potrdili imenovanje Matejke Pajalič za direktorico TIC Moravske Toplice, ter da se Jožefi Herman (ravnateljici DOŠ Prosenjakovci) od februarja letos do oktobra 2013 iz naslova financiranja projekta E-kompetence učiteljev v dvojezičnih šolah izplača del plače za delovno uspešnost iz naslova povečanega obsega dela v višini 10 odstotkov njene osnovne plače. Svetniki so na dopisni seji tudi soglašali, da Občina Moravske Toplice proda poslovni delež v družbi Zdravilišče Rimska Čarda d.o.o. novemu družbeniku in sprejeli program prodaje finančnega premoženja Občine za leto 2012. Poleg tega so pisno odločili, da se Odlok o spremembah odloka o kategorizaciji občinskih cest občine Moravske Toplice, sprejet na 12. redni seji, objavi v Uradnem listu RS.

Sledila so poslovna poročila porabnikov proračunskih sredstev za leto 2011. Podatke in številke so predstavile Suzana Deutsch (ravnateljica OŠ Fokovci), Jožefa Herman (ravnateljica DOŠ Prosenjakovci), Simona Kavčič (ravnateljica zavoda Vrtci občine Moravske Toplice), Matejka Pajalič (direktorica TIC Moravske Toplice) in Zsuzsi Vugrinec (predsednica MNSS občine Moravske Toplice). Skupna ugotovitev svetnikov, kakor tudi občinskega vodstva, je bila, da so vsi uporabniki proračunskega denarja z njim skrbno ravnali, saj so poslovno leto končali brez izgub.

V nadaljevanju so svetniki odločili, da OŠ Fokovci priznajo dodatnih 10 ur pouka za ločeno poučevanje slovenskega jezika in matematike. Prav tako so Zavodu Vrtci OMT izrekli soglasje k sistematizaciji delovnih mest za prihodnje šolsko leto. V najbolj pestri točki dnevnega reda (pobude, mnenja, predlogi, vprašanja in odgovori) se je razvila živahna razprava. Bilo je kar nekaj zanimivih pobud in vprašanj, župan g. Alojz Glavač pa je svetnikov orisal ozadja dogajanj pri prodaji občinskega deleža v družbi Zdravilišče Rimska Čarda. Delež Občine je kupilo novo podjetje.

Ker se bo zaradi spremenjene zakonodaje izvajanje storitev pomoči družini na domu prenesla iz Centra za socialno delo na Dom starejših v Rakičanu z vsemi zaposlenimi vred, so svetniki s sklepom potrdili predlog odloka. Kljub prenosu storitev na novega izvajalca, se cena ne bo spremenila, morda bo v prihodnjem letu celo nižja, obljublajo odgovorni novega izvajalca storitev.

Svetniki so tudi prižgali zeleno luč za ustanovitev javnega podjetja Vodovod sistema B, javnemu podjetju Čista narava pa izdali soglasje za najem ustreznega kredita, s katerim bo to podjetje kupilo potrebno strojno opremo.

bc

Dodeljevanje državnih pomoči na področju kmetijstva v občini Moravske Toplice v letu 2012

Občina Moravske Toplice bo na podlagi sklepa Odbora za kmetijstvo, ki je bil sprejet na njegovi 9. redni seji dne 27. junija 2012, v letu 2012 sofinancirala **zavarovalne premije za živali**, večino sredstev pa bo namenila za **gramoziranje poljskih poti po naseljih**.

Občina Moravske Toplice je v Uradnem listu Republike Slovenije št. 53/2012 dne 13.07.2012 objavila **Javni razpis za sofinanciranje plačila zavarovalnih premij za zavarovanje živali v letu 2012**.

Upravičenci (oziroma končni koristniki učinka dodeljene pomoči) so zavarovanci - kmetijska gospodarstva, ki ustrezajo kriterijem za mikropodjetja, kot je opredeljeno v Prilogi I k Uredbi Komisije (ES) št. 70/2001, nosilci s stalnim prebivališčem, oziroma pravne osebe s sedežem v Občini Moravske Toplice, ki so vpisani v register kmetijskih gospodarstev, ter z zavarovalnico sklenejo zavarovalno polico s področja upravičenih stroškov v letu 2012.

V imenu upravičencev sofinancirani del premije uveljavljajo zavarovalnice, ki imajo dovoljenje za opravljanje zavarovalnih poslov v dotični zavarovalni vrsti.

Sofinancira se zavarovalna premija za zavarovanje živali, skladno z nacionalnim predpisom o sofinanciranju zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske proizvodnje za zavarovalno leto 2012.

Občinski sofinancirani delež znaša največ do 50 odstotkov upravičenih stroškov obračunane zavarovalne premije s pripadajočim davkom od prometa zavarovalnih poslov.

Razpisna dokumentacija je od začetka javnega razpisa na voljo na občinski upravi Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice in na spletni strani www.moravske-toplice.si, kjer je objavljen tudi razpis.

Vse informacije v zvezi z javnim razpisom so na voljo vsak delovni dan od 8.00 do 14.00 ure na občinski upravi Občine Moravske Toplice, Kranjčeva 3, 9226 Moravske Toplice ali na tel. 02/538-15-12, kontaktna oseba je Majda LIPIČ PROSIČ.

3. Festival Prekmurske gibanice in Prekmurske šunke v Termah 3000

Poleg Term 3000 in Društva za promocijo in zaščito prekmurskih dobrot sta v vlogi soorganizatorja festivala sodelovala Občina Moravske Toplice in TIC Moravske Toplice. Vsi ljubitelji prekmurskega ljudskega izročila in tipičnih prekmurskih gastronomskih biserov ste na osrednji festivalski dan (9. junija) lahko doživeli tisto pravo Prekmurje, ki ga nosite v srcu (z gibanico, pozvačinom, 200-litrskim kotlom bograča, prekmurskim sejmom, prekmursko glasbo, vaškimi igrami in številnimi drugimi prekmurskimi radostmi, ki napolnijo dušo in potešijo dober apetit).

Župan Občine Moravske Toplice g. Alojz Glavač je festival obiskal v družbi podžupanov Tiborja Vöröša in Geze Džubana, občinske svetnice Majde Đurinek, ter občinskega svetnika Štefana Hula. Skupaj so si ogledali razstavo prekmurske šunke, gibanice in perecov.

V programskem zabavnem delu so nastopili različni glasbeni izvajalci, med drugim FS Jožef Košič Bogojina, otroška folklor DOŠ Prosenjakovci in mnogi drugi.

Otroška folklor DOŠ Prosenjakovci.

V okviru vaških iger so se pomerile 4 ekipe, četrto uvrščeni predstavniki ekipe iz Moravskih Toplic, tretje uvrščeni člani Mladinskega društva Filovci, drugo uvrščene Selanske bube in zmagovalna ekipa predstavnikov KS Krnci, ki je laskavi naslov osvojila že nekaj let zapored. Prve tri uvrščene ekipe so prejele zavidljive nagrade, četrto uvrščena ekipa pa tolažilne poljubčke animatork Term 3000, kar je tudi neprecenljivo.

Nepremagljiva, prvo uvrščena ekipa Krncev si je zopet prislužila zavidljivo nagrado.

V okviru prekmurskega senja so se predstavljali rokodelci in ponudniki predvsem iz domače občine, pa tudi širše. Sejem so z nostalgичno vožnjo okrog stojnic popestrili tudi člani Društva starodobnih koles – DIMEK.

Ponudniki iz občine in širše so se predstavili na stojnicah.

To pa še zdaleč ni vse. Za vse, ki ste festival zamudili tokrat, naj velja toplo povabilo, da se ga udeležite prihodnje leto. Rezultati ocenjevanja so objavljeni tudi na spletni strani www.moravske-toplice.com.

Kilometrski Gastro stol v Biogradu na Moru

Predstavitve moravskotopliške turistične ponudbe

Z Eno-eko-etno-gastro stolom – »Spojimo zeleno i plavo« (1. – 3. junij 2012) se je v mestu Biograd na Moru obeležilo odprtje poletne turistične sezone. Ob tej priložnosti smo občani iz pobratene občine Moravske Toplice ponesli utrip Prekmurja v Biograd.

Številne medsebojne aktivnosti pobratenih občin potekajo z uspešnim sodelovanjem župana Občine Moravske Toplice g. Alojza Glavača s predstavniki iz Gradske uprave Grada Biograda na Moru in prav tako uspešnim sodelovanjem TIC-a Moravske Toplice s Turistično zajednico Biograd na Moru.

Tokrat smo predstavniki TIC-a in predstavnica občinske uprave Občine Moravske Toplice zopet poskrbeli za turistično predstavitev, predstavniki Krajevne skupnosti Moravske Toplice in člani Kulturno-turističnega društva Filovci pa za kulnarično popestritev in obiskovalcem omogočili odkrivanje in degustiranje prekmurskih lokalnih gastronomskih posebnosti. Za moravskotopliško turistično predstavitev je poleg TIC-a skrbelo podjetje TRIS. Drugi domači ponudniki iz naše občine (kmetovalec Franc Küčan, rokodelka Željka Hoblaj, rokodelka Danica Babič, sadjar Franc Kovač, ter medicarka Ana Celec) pa so poskrbeli za predstavitev domačih izdelkov in pridelkov.

Pobrateno Občino Moravske Toplice so tokrat zastopali podžupan Tibor Vöröš ml. in svetniki Majda Đurinek, Štefan Hul, ter Andrej Baligač.

Dogodka se je udeležila tudi mlada prekmurska poslanka Jasmina Opec.

S ponudbo lokalne hrane, pijače in etno izdelkov so se na obmorski promenadi poleg nas predstavljali še hrvaški, madžarski in številni drugi ponudniki na mizah, katerih skupna dolžina ob rivi je zopet preseгла več kot kilometer.

Vsi se strinjamo, da je predstavitev v Biogradu bila več kot odlična, saj je povezala tudi naše domače lokalne ponudnike, ki jim je tridnevna prireditev služila kot primer dobre prakse povezovanja s turističnimi ponudniki iz drugih sodelujočih občin (oziroma držav).

Predstavniki KS M. Toplice z dobrotami niso skoparili.

Langaš izpod rok članov KTD Filovci je šel kot za med.

Rokodelci in pridelovalci iz občine s svojimi izdelki in pridelki.

Predstavniki Občine Moravske Toplice.

Jb

Sadovi marljivih rok v luči podjetništva

brezplačen program splošnega neformalnega izobraževanja

Ljudska univerza Murska Sobota v sodelovanju z Občino Moravske Toplice organizira program splošnega neformalnega izobraževanja **Sadovi marljivih rok v luči podjetništva**. Program se bo izvajal v Občini Moravske Toplice, traja 50 ur in je brezplačen.

Program je namenjen prebivalcem na podeželju, članom kmetij, brezposelnim, upokojencem, zaposlenim, ki imajo idejo, znanja in pogoje za izdelavo domačih kulinarčnih in/ali rokodelskih izdelkov, oz. že izdelujejo lokalne produkte za samooskrbo in lastno zadovoljstvo, nimajo pa znanj in veščin za razširitev omenjene dejavnosti, v smislu oblikovanja ponudbe, trženja, promocije, pravno-formalnih zadev (registracije dejavnosti) in finančnega poslovanja.

Namenjen je vsem, ki vidijo v dopolnilni dejavnosti dodaten vir zaslužka in posledično izboljšanje ekonomskega in socialnega položaja.

S tem programom želimo udeležence, ki s svojim znanjem ohranjajo kulturno dediščino in prispevajo k trajnostnemu razvoju podeželja in turistične ponudbe, motivirati in usposobiti za razvijanje in realizacijo poslovnih idej na področju izdelovanja in trženja domačih kulinarčnih in/ali rokodelskih produktov.

Informativne prijave zbiramo do **15. septembra** na tel. št.: **(02) 536 15 60**.

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST, KULTURO IN ŠPORT

Naložba v visoko prihodnost
OPERACIJO DELNO FINANCIRA EVROPSKA UNIJA
(Evropski sklad za regionalni razvoj)

Operacijo delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za šolstvo in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007-2013, razvojne prioritete: Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja; prednostne usmeritve: Izboljšanje usposobljenosti posameznika za delo in življenje v družbi temelječi na znanju.

16. srečanje vasi SELO-SELA-SELE

30. junija smo se Selanke in Selani srečali na že 16. srečanju vasi SELO-SELA-SELE, ki je bilo tokrat prvič izven Slovenije.

Srečanje je bilo letos organizirano v vasi Selce pri Ronkah v Italiji, kjer živijo naši zamejci, ki se že več let udeležujejo naših srečanj. 16. srečanja vasi so se udeležili krajanji iz 28. vasi. Skupaj z domačini, gostitelji srečanja, nas je bilo na prizorišču hkrati prisotnih več kot 1200 udeležencev. Po pozdravnih nagovorih, predstavitvi vasi gostiteljice in kulturnem programu, smo se tudi primerno okrepčali in

nato nadaljevali prijetno druženje s prijatelji iz drugih vasi in ogledi okolice.

Vas Selce je zaselek občine Ronke, ki ima okoli 10.000 prebivalcev in je na poti med Trstom in iz zgodovine dobro znano vasjo Doberdob, ter je le dobra dva kilometra oddaljeno od letališča Ronke v Italiji. Slovencev v občini ni niti 1.000. V zaselku Selce jih je le okoli 70, veliko od njih doma ne govori slovensko, je pa večina družin mešanih. V okolju je veliko priseljencev iz muslimanskih držav in iz juga Italije, ter tudi več Hrvatov, Ukrajincev, Srbov in pripadnikov drugih narodnosti. Poudariti je treba tudi, da so še vedno nekateri, ki se sramujejo biti Slovenci (tega pa je bilo pred leti še veliko več). Na slovensko društvo Jadro je prišlo zadnje grozljivo pismo pred nekaj leti. Nasprotniki Slovencev pogosto pomažejo dvojezične smerokaze. Občina Ronke je pobratena z občino Metlika.

Samo srečanje je bilo za naše zamejce zelo pomembno, saj se je s tem dokazalo, da naše zamejce izredno cenimo. Posebej je potrebno poudariti, da so se vabilu na srečanje odzvali vsi vabljeni predstavniki lokalnih oblasti v Italiji, kar se zgodi zelo redko, oziroma takšne udeležbe na kakšnem dogodku v zamejstvu ne pomnijo.

Poleg župana občine Ronke in senatorke v Rimu so domačine in goste pozdravili tudi mnogi drugi predstavniki političnega in kulturnega življenja. S svojo prisotnostjo nas je počastila tudi slovenska ministrica za Slovence v zamejstvu Ljudmila Novak. Med drugimi pa sta pozdravila goste tudi župan sosednje občine Miren-Kostanjevica Zlatko-Martin Marušič in generalni predsednik srečanj Janez Škalič.

Čas našega druženja je v izredno toplem vremenu zelo hitro minil. Na srečanju smo se dogovorili še, da se naslednje leto (zadnjo soboto v mesecu juniju) spet srečamo v vasi Sela pri Ajdovcu (v občini Žužemberk).

Janez Škalič

Posevki na poljih v letu 2012

V letošnjem letu so vsi kmetovalci upali, da se nas bo vreme končno usmililo in ne bo večjih težav. Lansko jesen so bili idealni pogoji za setev ozimnih žit in oljne ogrščice in vsak se je razveselil prihajajoče zime. Vendar smo hitro dočakali tisto, česar nismo želeli. Snežnih padavin je bilo zelo malo, kar se je poznalo letošnjo pomlad, saj rastline za svojo rast niso imele dovolj vlage. Posebej pri pšenici ni prišlo do razraščanja – posledično je bilo manj rastlin na površini, kot je priporočljivo za normalne pridelke. Od meseca oktobra 2011 do meseca aprila 2012 ni bilo padavin, ki bi koristile posejanim rastlinam. Ob dežju v mesecu aprilu se je stanje na poljih nekoliko popravilo, rastline so oživele in skušale nadoknadi zamujeno. Pšenici in ostalim žitom je še nekako uspelo, tudi oljna ogrščica je zdržala do žetve, čeprav je proti koncu dozorevanja kar hitro prešla zadnjo fazo. Imeli smo visoke temperature, vlage pa zelo malo. Tudi pri pšenici je prišlo do prisilnega dozorevanja, kar pa vodi k slabšemu pridelku. In to se je pri poznih sortah pšenice tudi pokazalo. Vmes smo dokaj hitro posejali koruzo, saj so bile razmere za to idealne. Koruze so vznikle in prišlo je nekoliko bolj hladno vreme, ki je povzročilo, da so rastline obstale in niso dovolj hitro prešle najbolj občutljive faze rasti. Zaradi prepovedi uporabe tretiranega semena koruze so koruzo najprej napadle in (precej) uničile strune, nato so se pojavile še vrane in na nekaterih poljih tudi sovke. Posevki so bili na določenih mestih močno prizadeti in kot smo ugotavljali, je to bilo še posebej na lahkih peščenih tleh. Sledilo je obdobje visokih temperatur brez padavin. Koruze na peščenih, lahkih tleh, so dokaj hitro pričele kazati znake pomanjkanja vlage in so se začele zvijati. V takih tleh primanjkuje organske mase in nimajo sposobnosti, da bi zadrževale vodo. Koruza, oljne buče in travniki na takih tleh propadajo in to iz dneva v dan bolj. Na takih tleh je koruza ponekod že popolnoma propadla, namesto da bi cvetela in bila visoka 3 m (ali več), je visoka dobrih 30 cm in propada. Kakšnih koristnih padavin ni bilo in na takih tleh se tudi ob izdatnejših padavinah stanje rastlin ne bo popravilo.

Veliko pripomore tudi sama tehnologija pridelave, obdelave tal, vendar je teh napak v zadnjem času vedno manj. Prihaja do uvelosti rastlin, do vročinskih ožigov (le-teh ne moremo z nobenim sredstvom več popraviti), uvelo je listje plodovk, kjer še posebej na poljih trpijo oljne buče. Če se bo tako sušno in vroče obdobje še nadaljevalo, bomo imeli tudi pri koruzi velike izgube. Agrometeorologi govorijo o hidrološki suši, kmetijci o kmetijski suši, vsi ugotavljajo, da je vode vedno manj, kar se tudi pozna na stanju podtalnice, globini jezer, rek. Vemo, da so običajno poletni meseci sušni in če se bo takšno stanje nadaljevalo, se bo verjetno sušno obdobje zavleklo pozno v jesen. Trenutno so rastline v sušnem stresu in če se bo takšno obdobje nadaljevalo, bomo imeli na poljih velike težave s propadanjem rastlin. Izhlapevanje vode je veliko (še posebej ob visokih temperaturah) in rastline se ne morejo braniti, ne morejo se skriti v senco. Izpostavljene so močnemu soncu in primanjkuje jim vlage. Možnost namakanja? Od kod vzeti vodo, če je primanjkuje povsod?

Na peščenih lahkih tleh je za večino koruznih posevkov že prepozno, da bi ob obilnejših padavinah lahko kaj nadoknadle. Lahko se nekoliko popravijo, vendar so v tako močnem zaostanku rasti, da kakšnih pridelkov zrnja in silaže tam več ne moremo pričakovati. Na srednje težkih tleh je stanje popolnoma drugačno in upamo samo, da nam bodo vsaj tam padavine pomagale in bodo kmetje lahko pospravljali, želi. Za večino posevkov na lahkih tleh je prepozno, vendar trenutno kaj drugega kot gledati v nebo ne moremo narediti. O končni oceni škode po suši na poljih v tem letu še ne moremo govoriti, je pa že sedaj precejšna in bo vplivala na zmanjšanje, če ne celo propadel pridelek na peščenih lahkih tleh.

In kakšna je bila letošnja žetev?

Sicer žetev letine 2011/2012 še ni popolnoma končana, ker so predeli, kjer pšenica pozneje dozoreva, pa tudi sorte imajo različen čas dozorevanja. Glede na trenutne rezultate žetve se je spet izkazalo, da ima daleč največji vpliv na kvaliteto pridelka vreme in seveda tehnologija pridelave. Zavedati se moramo, da če ne skrbimo za naše posevke pšenice tako, kot je to zahtevano, ne moremo pričakovati visokih in kvalitetnih pridelkov. Rane sorte, ki so bile požete ob pravem času, so letos dale precej dobre pridelke, tako po kvantiteti kot tudi po kvaliteti. Pozne sorte, kjer je prišlo do prisilnega dozorevanja, so v večini primerov razočarale. Nizki pridelki, nizke beljakovine, relativno nizko padno število. Tudi pri sami tehnologiji je velikokrat bilo kaj narobe. Pojavile so se nam bolezni. Od vseh najpomembnejše za slabo kvaliteto so fuzarioze, ki kljub opozorilom kmetijsko svetovalne službe niso bile ob pravem času zatirane, niti niso bili uporabljeni pravi pripravki. Pa tudi, ko je pšenica cvetela (določene kasnejše sorte), je prišlo do padavin, kar nam je na pšenica povečalo nevarnost okužbe s fuzariozami. Pojavila se je tudi trda smrdljiva pšenična snet. Doma pridelamo pšenico, ker je ne smemo sami tretirati (seme) s fungicidi, je še toliko večja verjetnost za pojav te bolezni. Pšenico posejemo in ob žetvi dobimo črna semena, ki smrdijo po ribah. Tako seme je strupeno tako za ljudi, kot tudi za živali in bi ga bilo potrebno uničiti (najbolje globoko pod zemljo). Okuženih semen ne smemo dajati kot krmo živalim, niti tako seme

ne smemo več sejati v naslednji sezoni. Ker se taka okužba prenaša preko tal, se bo vsako netretirano, neobdelano seme okužilo in bolezen se bo prenašala naprej. V bodoče lahko nastanejo zaradi tega velike težave, zato svetujemo, da ob odločitvi za novo setveno sezono pšenice 2012/2013 kupite obdelano kvalitetno seme.

Metka Barbarič, KGZS-zavod MS

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
MURSKA SOBOTA**

Štefana Kovača 40, 9000 Murska Sobota
tel.: (02) 539-1410, fax: (02) 521-1491
E-mail: kgzs.zavod.ms@gov.si; www.kgzs-ms.si

Kmetovalce obveščamo, daje bil dne 29.06.2012 objavljen javni razpis za ukrep 121

Posodabljanje kmetijskih gospodarstev za leto 2012, za naložbe na področju prašičereje

Razpis bo odprt do 31.08. 2012
Informacije dobite na KSS

Strniščni dosevki

Po večletnem prizadevanju smo uspeli v KOP spravi tudi neprezimne dosevke, ki jih je MKO strokovno imenovala **Neprezimni posevki NEP- Podukrep 214-I/8**

Zahteve pri izvajanju podukrepa so:

- v petletni kolobar morajo biti vključene najmanj tri poljščine;
- neprezimni posevek se upošteva kot ena od treh različnih poljščin, ki morajo biti vključene v petletni kolobar;
- kolobar mora biti zasnovan že ob vstopu v podukrep;
- v primeru višje sile, ali spremembe tržnih razmer, morebitna zamenjava poljščin v kolobarju ne sme poslabšati kolobarja in negativno vplivati na okolje, oziroma zmanjšati učinkovitosti izvajanja podukrepa;
- obvezna je pokritost tal z neprezimnimi posevki preko poletja in jeseni;
- setev neprezimnih posevkov je treba opraviti najpozneje do 1. septembra tekočega leta;
- obdelava tal ozelenjenih njivskih površin je mogoča od 16. oktobra tekočega leta;
- če se uporabljajo samo mineralna gnojila, količina uporabljene dušika iz mineralnih gnojil ne sme presežati 170 kg/ha letno;
- fitofarmacevtska sredstva se uporabljajo na osnovi prognoze, kjer le-ta obstaja.

Za površine, za katere upravičenci v tekočem letu uvelja-

vljajo plačila za podukrep 214-I/8 neprezimni posevki, lahko v naslednjih letih uveljavljajo plačila za podukrep 214-I/1 ohranjanje kolobarja. Če upravičenci na teh površinah v naslednjih letih ne uveljavljajo plačil za podukrep 214-I/1 ohranjanje kolobarja, ali podukrep 214-I/8 neprezimni posevki, morajo na teh površinah izvajati vsaj enostaven kolobar, ki vključuje najmanj tri različne poljščine.

Neprezimne strniščne dosevke uporabljamo na različne načine, in sicer za:

Neprezimni dosevki za krmo:

sudansko travo (silaža) 20 kg/ha
sudanska trava (zelena krma) 18 kg/ha

Za zrnje:

proso 30 kg/ha
ajda 80 kg/ha

Za zeleni podor:

Bela gorjušica 12 kg/ha
Oljna redkev 20 do 30 kg/ha
Facelija 12 kg/ha

Prezimni dosevki za krmo:

mnogocvetna ljuljka 40 kg/ha
landsberška mešanica 50 kg/ha
inkarnatka 30 kg/ha
inkarnatka + mnogocvetna ljuljka 15 kg/ha + 20 kg/ha
črna detelja 30 kg/ha
lucerna 30 kg/ha
črna detelja + mnogocvetna ljuljka 15 kg/ha + 20 kg/ha
lucerna + pasja trava 20 kg/ha + 10 kg/ha
Listnati ohrovt 6 kg/ha

Sudanska trava je vsestransko uporabna, saj jo lahko pridelujemo za krmo (silaža, zelena krma) in za zeleno gnojenje. Zrnje prosa vsebuje veliko beljakovin in rudnin. Proso lahko pridelujemo tudi za silažo. V razvojni fazi mlečne zrelosti vsebuje proso nad 30 odstotkov sušine. To pa je dovolj, da poteka fermentacija v pravilni smeri. V razvojni fazi mlečne zrelosti je prezanje zrnja iz socvetij sorazmerno malo, zato se nam v naslednjem letu ne pojavlja kot nadležen plevel. Proso lahko siliramo v kombinaciji s koruzno silažo.

Bela gorjušica, oljna redkev in facelija so medovite vrste, ki v jesenskih mesecih nudijo čebelarom obilo medicinske in biološke zelo kakovosten cvetni prah, kmetom pa obilo organske snovi, ki izboljšuje rodovitnost njivskih površin. Lahko rečemo, da se ajda ponovno vrača na pomurska polja. Nima samo visoke prehranske vrednosti za ljudi, ampak je tudi dobra čebelja paša v jesenskih mesecih.

Landsberška mešanica je sestavljena iz grašice in inkarnatke, ter mnogocvetne ljuljke. Lahko jo sejemo tudi kot deteljno travno mešanico, saj vsebuje več kot 50 % metuljnic. Obilni pridelek zelinja je bogat na vsebnosti beljakovin in je dobro prebavljiv, zato ni naključje, da jo prištevamo med najbolj hranljivo krmo.

Inkarnatka spada med metuljnice, ki da v samostojni setvi nižji pridelek od mešanice z mnogocvetno ljuljko, vendar pa je pridelek zelinja bogat na hranilnih snoveh.

Inkarnatka + mnogocvetna ljuljka nudita v mešanici večji

pridelek zelinja, vendar je nekoliko slabše prebavljiv. Za območje Pomurja je omenjeno mešanico bolj smiselno pridelovati, kot pa samostojni posevek inkarnatke.

Črna detelja in lucerna sta večletni vrsti in spadata med metuljnice. Na ekstremnih rastiščih ju je smiselno pridelovati v mešanici s travami.

Neprezimne vrste, ter prezimno mnogocvetno ljuljko in njene mešanice, je smiselno posejati takoj, črna deteljo in lucerno (ter njune mešanice s travami) pa bomo sejali po 15. avgustu, odvisnoseveda, kako bo narava radodarna s padavinami.

KGZS-Zavod MS, Dr. Stanko Kapun

Ukrepi proti skladiščnim škodljivcem

Skladiščni škodljivci večinoma uspevajo v temnih prostorih in bežijo pred svetlobo. Z vizualnimi pregledi jih opazimo šele tedaj, ko so se zelo namnožili. Zato pregledujemo živila na več načinov. Natančno pregledamo skladiščni prostor, še posebno razne špranje, lesene stene, ali tla. Zlasti žito in moko vzorčno presejemo skozi ustrezno gosto sito, zaradi ugotavljanja morebitnih telesnih ostankov žuželk, ali njihovih zapredkov. Feromonske vabe privabljajo nekatere skladiščne žuželke. S pomočjo primernih sond poskušajo dobiti vzorce živeža iz globljih plasti, ki jih nato presejejo in natančno pregledajo. Merjenje temperature v globljih plasteh žita tudi pripomore k ugotavljanju napada. Zaradi aktivnosti škodljivcev se žito ogreje. **Seveda moramo ciljne škodljivce in znamenja poškodb v vseh primerih dobro poznati, ker bi jih sicer zaradi njihove morfološke in razvojne različnosti spregledali.** (www.fito-info.si)

Varstvo živeža in semena pred škodljivci je zasnovano na preventivi oziroma posrednih varstvenih ukrepih. Skladišče mora biti primerno grajeno, hladno in suho. Prazna skladišča primerno pripravimo za sprejem novih stvari. Vse površine ob letnem čiščenju poškropimo z insekticidom. Odstraniti moramo vse, tudi najmanjše ostanke (npr. žita, koruze, ...). Živež in semensko blago moramo uskladiščiti v primerne shrambe, ki so hladne in suhe. Material, ki ga uskladiščimo, naj bo ustrezno suh (ne sme biti preveč vla-

žen). Večina skladiščnih škodljivcev ima optimalno temperaturo razvoja med 25 in 30° C, nekateri pa med 20 in 25° C. Čim večja so odstopanja od optimalne temperature, tem bolj je oviran razvoj škodljivcev. Podobno velja za vlago. V zrnju žita, ki vsebuje od 13 do 14 % vlage, je razvoj večine škodljivcev oviran. Če zrnje vsebuje manj kot 12 % vlage je razvoj škodljivcev onemogočen. Omogočeno pa mora biti zračenje skladiščnega prostora in uskladiščene robe v njem. Nove pošiljke živil, ki smo jih prejeli iz drugih skladišč in jih name ravamo uskladiščiti, moramo temeljito pregledati. Starih in novih pošiljk živeža ne smemo med seboj mešati. Površine skladiščnega prostora morajo biti čim bolj gladke. V raznih špranjah se namreč zadržujejo tudi napadeni ostanki živeža (in semena) in od tam lahko izvira napad na novo uskladiščeno robo. Take ostanke je treba uničiti. Tudi embalaža, vreče in podobno, so lahko izvor napada. Potrebno jih je pregledati in temeljito očistiti.

Neposredni varstveni ukrepi so fizikalni, biotični in kemični. Med fizikalne uvrščamo vzdrževanje nizkih temperatur v skladiščih s hladilnimi napravami, dalje z uporabo toplote, visokih frekvenc za stalno vznemirjanje škodljivcev, uporabo rentgenskih žarkov, ki sterilizirajo žuželke ali jih neposredno zatrejo, ter z uporabo ogljikovega dioksida. Med fizikalne ukrepe spada uporaba fizikalno delujočih sredstev, kot so inertna prašiva, ki se nanesejo na zrnje žita. Ta v primeru pojava škodljivcev poškodujejo njihovo kutikulo in povzročijo dehidracijo in pogin. Biotično varstvo je v skladiščih omejeno. Koristne vrste ne morejo povsem zatreti škodljivcev v skladiščih. Med neposrednimi varstvenimi ukrepi, ki jih opravljamo in izvajajo za varstvo živeža v skladiščih, je uporaba kemičnih sredstev ali fitofarmaceutskih sredstev (FFS). Uporabljajo se v praznih skladiščih pred vnosom novega materiala kot škropiva, s katerimi se vse površine poškropi, ali se sredstva nanese s pomočjo atomizerjev. Uporabljajo se hlapljiva sredstva, ki prodrejo v razne razpoke. Pri delu je obvezna uporaba osebne zaščitne opreme. Za neposredno nanašanje na uskladiščeno robo je na voljo le omejeno število pripravkov. Po svetu in tudi pri nas se preizkušajo tudi insekticidi rastlinskega porekla (oziroma insekticidno delujoči rastlinski ekstrakti) za varstvo živeža v skladiščih. Med varstvenimi ukrepi, ki jih izvajajo pooblaščen organizacije (DDD služba), je fumigacija (zaplinjanje) skladišč in uskladiščene živeža. Pred fumigacijo morajo biti prostori hermetično tesnjeni, kar je povezano tudi s precejšnjimi stroški. Fumigacija zatire škodljivce v vseh razvojnih stadijih: jajčeca, ličinke, bube in odrasle v prostoru in v živilih, ki se fumigirajo. Mrtvi osebki in njihovi telesni deli ostanejo v zaplinjenem živežu in semenu. V skladiščih je priporočljivo imeti poseben manjši prostor, ki je hermetično zaprt, da se v njem lahko opravi fumigacija manjših količin napadenega živeža ali tudi embalaže. Po opravljeni fumigaciji so skladiščna živila spet izpostavljena morebitnemu vdoru škodljivcev in njihovemu razvoju, zato je potrebno preventivno varstvo izvajati v rednih presledkih.

Metka Barbarič, KGZS-zavod MS

Novi izzivi v naslednjem šolskem letu

Dvojezično osnovno šolo Prosenjakovci je v šolskem letu 2011/2012 obiskovalo 74 učencev, v šolskem letu 2012/2013 pa bo predvidoma 71 učencev.

Dosežki na šolskih, državnih in mednarodnih tekmovanjih v znanju na posameznih predmetnih področjih dokazujejo, da je šola s strokovnim timom na pravi poti, v koraku s časom in usmerjena v napredek, v drugačnost. Drugačno, sodobno delo zahteva od nas učiteljev veliko več dela, časa, truda in tudi napetosti, vendar smo se pripravljene izpopolnjevati, potrpeti in strpno čakati na čas, ki bo pokazal, kako uspešni smo in kakšni potenciali so še v nas. Vemo, da smo na pravi poti in to nam daje zadovoljstvo.

Dokazila o uspehih naših učencev potrjujejo to, v kar verjamo. To je znanje, ki je trajno, vseživljenjsko. Na področju vzgojno-izobraževalnega dela se lahko tako pohvalimo s 14. zlatimi priznanji, 26. srebrnimi in 60. bronastimi priznanji. Učencu 9. razreda, Domen-lanu Moroviču smo podelili diamantni kenguru za zlata priznanja iz matematike v vseh letih osnovne šole. Rezultati so primerljivi z rezultati vrstnikov v državi in v državah Evropske unije. Zahvala za vse te uspehe gre v prvi vrsti učencem, ne smemo pa pozabiti na požrtovalno delo strokovnih delavcev in seveda tudi staršev.

V letošnjem šolskem letu smo bili ponovno zelo uspešni pri ločevanju odpadkov, plastike in papirja, saj smo v projektu podjetja Cero Puconci, Ločujmo – varujmo, v kategoriji malih šol, ponovno dosegli prvo mesto.

Tudi v naslednjem šolskem letu si bomo prizadevali delati po projektu Didaktika ocenjevanja – formativno spremljanje, saj le ta prinaša rezultate, kot so dvig notranje motivacije za učenje, trajnejše znanje, učenec pa dobi sprotno povratno informacijo o svojem znanju. Velik poudarek bomo še naprej namenjali razvijanju bralne pismenosti (projekt smo poimenovali Kako izluščiti bistvo?), ki je ključna na poti samostojnega učenja.

Za nami so tudi pomembna mednarodna sodelovanja. Med drugim smo na letošnjem eko dnevu, na katerem smo se osredotočili na ohranjanje biotske pestrosti v naši okolici, skupaj z učenci iz sosednje Madžarske (Csesztreg) v učilnicah v naravi raziskovali in tako bogatili naše znanje. V sodobnem svetu je pomembno pri učencu razvijati tiste kompetence in znanje, ki vodijo do samoiniciativnosti. Učence je potrebno naučiti učiti se, kritično razmišljati in v njih razvijati odgovornost do sebe, sočloveka in do svojih dejanj.

mag. Valerija Danč Sabotin

Új kihívások az új tanévben

A 2011/2012-es tanévben, a Pártosfalvi Kétnyelvű Általános Iskolának 74 tanulója volt, míg a 2012/2013-as tanévben 71 diákra számítottunk.

Az egyes tantárgyi körökben, az iskolai, országos és nemzetközi tudásfelmérőkön, vetélkedőkön elért eredményeink arról tanúskodnak, hogy az iskola szakmai csapata jó úton jár, hogy halad az idővel, valamint jövő- és másság orientált. Ez a másféle, korszerű munka tőlünk, pedagógusoktól sokkal több

munkát, időt és odaadást követelt, gyakran feszültségekkel jár, de mi is készen állunk megtanulni az újdonságokat, majd türelmesen várni az idő múlását, amely bebizonyítja, mennyire vagyunk sikeresek és milyen erőforrások rejlenek még bennünk. Elégedettséggel tölt el bennünket a tudat, hogy jó úton járunk. Tanulóink eredményei tovább erősítik bennünk azt, amiben hiszünk. Ez pedig a tartós, az életet végigkísérő tudás. A nevelési oktatási munkánkról tanúskodik a 14 arany, a 26 ezüst, és a 60 bronz elismerés. Kilencedikes tanulóknak, Domen-lan Morovičnak pedig az általános iskola minden évében, a matematika terén elnyert aranyelismerés mellé, átadtuk a gyémántkengurut is. Eredményeink semmiben sem maradnak le az országos, illetve az európai uniós tanulók eredményi mögött. Hála ezért elsősorban a tanulóknak, ugyanakkor nem szabad megfeledkeznünk a pedagógusok és persze, a szülők munkájáról, hozzájárulásáról sem.

Az elmúlt tanévben ugyancsak sikeresek voltunk a hulladék, a műanyag és a papír szelektív gyűjtésében, így a Cero Puconci vállalat – Szelektáljunk-védjük című projektjében, a kis iskolák kategóriájában, újra első helyezettek lettünk.

A következő tanévben is az Osztályozási didaktika - formatív nyomon követés projekt szerint kívánunk dolgozni, mivel ez olyan eredményekkel jár, mint a tanulásra ösztönző belső motiváció erősítése és a tartósabb tudás, ugyanakkor a tanuló folyamatos visszajelzést kap saját tudásának alakulásáról. Továbbra is nagy hangsúlyt fektetünk az olvasási írásbeliség fejlesztésére, aminek kulcsszerepe van az önálló tanulás útján (a projektnek a Hogyan kihámozni a lényegét? címet adtuk).

Jelentős nemzetközi együttműködés áll mögöttünk. Többek között az idei öko-napon, amelyen környezetünk biológiai sokszínűségének megőrzésére összpontosítottunk, a szomszédos magyarországi, csesztregi tanulókkal együtt, a természeti tanteremben kutattuk a környezetet, és így bővítettük tudásunkat. A mai világban a tanulóknál fontos az egyéni kezdeményezést segítő kompetenciák és tudás elsajátítása. A tanulókat meg kell tanítani tanulni és kritikusan gondolkodni, ezáltal pedig erősíteni az önmaguk, az embertársaik és cselekedeteik iránti felelősséget.

mag. Danč Sabotin Valerija

Zdrava prehrana za zdravo srce

Ste vedeli, da so bolezni srca in ožilja vodilni vzrok obolenosti in umrljivosti tudi pri nas v Pomurju? Za zdravje srca in ožilja lahko veliko storite sami. Prehranjajte se zdravo, bodite vsak dan telesno aktivni, pazite na telesno težo, kontrolirajte si krvni tlak in holesterol. Pomembna je pestra prehrana in zmerne količine hrane. Pojejte le toliko, kolikor porabite. Izogibajte se XXL porcij. Med živila, ki še posebej varujejo srce, sodijo: špinača, blitva, solate, zelje, ohrovt, brokoli, paradižnik, čebula, ovseni kosmiči, ajdova in prosena kaša, polnovredni riž, soja, čičerika, fižol, losos, skuša, sardele, jabolka in olivno olje. Vsak dan zaužijte vsaj 30 dag zelenjave in 20 dag sadja. Ribe uživajte vsaj dvakrat tedensko. Izogibajte se maščob, predvsem tistih živalskega izvora (mast, maslo, smetana, mastno meso, ...). Pazite na vnos soli – jedi manj solite. Raje uporabljajte sveže začimbe in dišavnice (sveže, suhe). Dajte prednost kuhanju, dušenju in pečenju (folija, vrečka za peko).

»Dober« in »slab« holesterol

Holesterol je maščobi podobna snov, ki ima pomembne funkcije v telesu. Večji del holesterola nastaja v jetrih, okrog tretjine holesterola pa vnašamo s hrano živalskega izvora. Holesterol je sestavni del vseh celičnih membran. Potrebujemo ga za tvorbo hormonov, vitamina D, žolčnih kislin, ter drugih snovi. Preveč holesterola v krvi predstavlja resne težave za naše zdravje. Namreč, zvišana raven holesterola je pomemben vzrok srčno-žilnih bolezni. V telesu sta prisotna tako imenovani varovalni ali »dober« holesterol (HDL), ki vsebuje več beljakovin in manj holesterola, ter »slab« holesterol (LDL), ki vsebuje manj beljakovin in več holesterola. Del »slabega« holesterola, ki ga telo ne porabi, se kopiči v stenah žil, kar prispeva k poapnenju žil (srčna in možganska kap). Nasprotno pa »dober« holesterol odstranjuje holesterol iz žilne stene in omogoča, da le-ta gre v jetra in se od tam preko žolča odstrani iz organizma.

Kakšen holesterol imate?

Ali veste kakšne so vrednosti vašega holesterola? Če ne, je skrajni čas, da to zveste. Namreč, raziskave kažejo, da ima skoraj 70 % prebivalcev Slovenije povišano raven holesterola v krvi. Zavedajte se, da povišanega holesterola ljudje ne občutijo. Skupni holesterol naj bo manjši od 5 mmol/l, LDL ali »slab« holesterol manjši od 3 mmol/l ter HDL ali »dober« holesterol večji od 1 mmol/l.

In kaj če imate povišan holesterol? Pri manjšem povišanju ravni holesterola zadostuje zdrav način življenja – zdrava prehrana, redna in zadostna telesna dejavnost, primerne telesne teže. Tako na primer z zdravo prehrano lahko zmanjšate raven holesterola do 15 %. Pri večjih odklonih pa je potrebno zdravljenje z zdravili. V tem primeru morate strogo upoštevati navodila zdravnika.

Če imate povišan holesterol bodite pozorni na ...

- Pojejte toliko, koliko porabite.
- Imejte 4-5 obrokov na dan. Pazite, da bo količina primerna.
- Dan začnite z zajtrkom. Uživate ovsene kosmiče brez dodanega sladkorja. Ovseni kosmiči namreč prispevajo k zniževanju holesterola. 4-5 žlic kosmičev zaužijte z manj masnim mlekom ali jogurtom.
- Vsak dan zaužijte najmanj 3 sadeže (cca 30 dag). Obvezno z lupino. Namreč, lupina vsebuje snovi, ki prispevajo k zniževanju holesterola.
- Vsak dan zaužijte najmanj 40 dag zelenjave. Obvezna je velika porcija solate (zelje, regrat, zelena solata, korenček, paradižnik, paprika, kumare...).
- Še posebej pazite na uživanje živil, ki vsebujejo holesterol.
- Omejite uživanje jajc – oziroma jajčnega rumenjaka (lahko uživajte beljak). Izogibajte se mastnemu mesu. Kožo s piščančjega mesa odstranite; prav tako se izogibajte klobasam, salamam, hrenovkam, paštetam, slanini, svinjski maščobi, smetani, maslu.
- Jedi pripravljajte na olju.
- Ne uživajte majoneze, kupljenih omak, ter keksov in drugih sladkarij. Vsebujejo namreč veliko maščob, pa tudi holesterola.
- Izogibajte se sladicam, saj vsebujejo maščobe, sladkor, rumenjaki, ...

Priloga s paradižnikom in krompirjem

4 večje krompirje
2 večja paradižnika
2 žlici olja
Pol feferona (po okusu)

Timijan

Sol

Olupljen krompir narežemo na rezine. V električnem mešalniku sesekljamo paradižnik in feferon. Segrejemo olje in dodamo paradižnik. Solimo, dodamo timijan in krompir. Pokrijemo in dušimo. Ponudimo kot prilogo.

Enolončnica z mesom in zelenjavo

30 dag puranjega, piščančjega ali svinjskega mesa

25 dag stročjega fižola

25 dag graha

40 dag krompirja

2 korenčka

1 čebula

Česen

Sol, poper, lovorov list

Malo mlete rdeče paprike

2 žlici olja

Na olju dušimo čebulo, dodamo na kocke narezano meso in korenček, stročji fižol, grah in krompir. Začinimo, zalijemo z vodo in kuhamo. Na koncu dodamo rdečo papriko.

Prim. mag. Branislava Belovič, dr. med.

Voda in grenko najboljše ohlajata

Poletje nas že vabi v svoj topel objem, hkrati pa je z njim prišla tudi vročina, ki marsikomu povzroča preglavice. V naslednjih vrsticah si lahko preberete nekaj najlažjih načinov, kako se ohladiti.

Ženske dobro poznajo mleka, losjone in kreme za telo in vedo, da je poleti najboljše takšne stvari imeti v hladilniku. S temi preparati pa se lahko tudi odlično ohladimo, saj se ohladi v zelo kratkem času. Hladno mleko za telo ne le, da vas bo ohladilo, pač pa je tudi učinkovita zaščita po sončenju, saj blagodejno vpliva in hladi razdraženo kožo. Učinkovit način za hlajenje je tudi ta, da si mokro brisačo položimo na zatilje, ali kar na noge. Še boljše je, če si brisačo ovijemo okoli nog, vse do gležnjev. Zelo pa pomaga tudi

mokra brisača, ali le tok vode nekaj minut preko zapestja. Poleg mokrih brisač je zelo prijetno tudi namakanje nog v plastično posodo (lavor), v katero si nalijemo mrzlo vodo, dodamo pa lahko tudi ledene kocke.

Kar se tiče pijače in hrane, je poleti najbolj osvežilno vse, kar je grenko, saj vpliva najbolj ohlajujoče na ljudi. Tako si poleti privoščimo čimveč grenke osvežujoče pijače, če nam ne diši voda, priporočljivo pa je zaužiti grenko sadje. Prav tako je pomembno, da pijemo, še preden začutimo resnično žejo, ali celo dehidriranost.

Foto in tekst: Marina Benkovič

Kuhanje golaža - Magyarszombatfa

Ob Lončarskih dnevih v naselju Magyarszombatfa so 7. julija organizirali tekmovanje v kuhanju golaža, za kar je povabilo prejela tudi Madžarska narodna samoupravna skupnost občine Moravske Toplice. Tekmovanja smo se udeležili z dvema ekipama. Kljub poletni pripeki so ekipe s kuhanjem začele ob devetih dopoldan, saj je jed morala biti končana do trinajste ure. Tekmovanja v kuhanju se je udeležilo devet ekip in vsaka je prilagodila jed svojemu okusu. Naši ekipi sta golaž pripravili iz govedine in svinjine, okus pa so obogatili z različnimi začimbami. Ker ima vsak kuhar svoje male skrivnosti, jih seveda tudi naši niso izdali. Kakor se je jed kuhala, so se iz kotličkov širili vse prijetnejši vonji. Ob razglasitvi rezultatov smo izvedeli, da se je ena od naših ekip uvrstila na drugo mesto in kot priznanje prejela lončeno posodo. Gotovo jed smo razdelili med obiskovalci, ki so z užitek pojedli naš golaž. Tudi taka srečanja prispevajo k negovanju in krepitevi dobrososedskih odnosov.

Vugrinec Alen

Gulyásfőzés Magyarszombatfán

A Magyarszombatfai fazekas napok alkalmából július 7-én egy gulyásfőző versenyre került sor, amelyre a Moravske Toplice Községi Magyar Nemzeti Önkormányzat is meghívott kapott. Az önkormányzat két csapattal vett részt ezen a főző versenyen. A nagy hőség ellenére reggel kilenc órakor kezdtek el a csapatok a főzést és délután 13 órára kellett elkészíteni a gulyást. A főzőversenyen 9 csapat vett részt és mindenki

a maga ízlése szerint készítette el a gulyást. Csapatunk a gulyást marha és disznóhúsból különböző fűszerekkel izesítve készítették el. Minden jó szakácsnak megvan a maga kis titka, amelyet nem szeret elárulni. A megadott idő vége felé nagyon jó illatok keringtek a gulyásfőző edényekből. Az eredményhirdetésekor tudtuk meg, hogy az egyik csapatunk a második helyezést érte el, amiért fazekas edényt kaptunk ajándékba. A megfőzött ételt elosztottuk az érdeklődők között, akik jó étvágygal fogyasztották el. Ezek a találkozók is hozzájárulnak a jószomszédi viszonyok erősítéséhez és megőrzéséhez.

Vugrinec Alen

Simon Šanca je za raziskovalno nalogo »Josip Benko – častni občan Občine Moravske Toplice« prejel zlato priznanje

Prleško društvo generala Maistra in Gimnazija Franca Miklošiča iz Ljutomera sta tudi letos organizirala tekmovanje o poznavanju novejših zgodovine Slovenskega naroda z naslovom Pot v prihodnost.

Tekmovanja se je udeležilo 21 dijakov iz različnih slovenskih gimnazij, med njimi je bil tudi **Simon Šanca** iz Središča, dijak 3. b razreda soboške gimnazije. Dosegel je zlato priznanje, ki ga je prejel 19. maja na slovesnosti ob dnevu odprtih vrat v vojašnici v Mariboru. V raziskovalni nalogi je predstavil Josipa Benka iz Tešanovcev. Josip je v času med obema vojnama naredil veliko dobrega za Prekmurje, predvsem za Mursko Soboto. Kot zaposlen moški ni nikoli pozabil na svoj rojstni kraj in se je tja vedno znova vračal. Podpiral je različna društva, gasilce, sokole in tudi študente, vedel je da so izobraženci tisti, ki gradijo misleči svet. Kljub vsemu dobremu je doživel tragičen konec, saj so ga aprila 1945 obsodili zaradi domnevnega sodelovanja z okupatorjem in denarne pomoči fašistom, ter ga 19. junija 1945 tragično usmrtili skupaj s tedanjim murskosoboškimi županom dr. Jožetom Lipičem na soboškem pokopališču. To dejanje Simon zelo obsoja.

Dejan Rocner

Simon Šanca arany plakettje a „Josip Benko, Moravske Toplice Község díszpolgára” című dolgozatáért

A Prleško društvo generala Maistra és a ljutomeri Franc Miklošič gimnázium az idén is megszervezte a szlovén nemzet újkori történelmével kapcsolatos, Út a jövőbe című vetélkedőt. A vetélkedőn különböző szlovéniai gimnáziumok 21 tanulója, köztük a szerdahelyi Simon Šanca, a murszombati gimnázium 3. b osztályos diákja is részt vett. Dolgozatáért arany fokozatú elismerésben részesült, amelyet május 19-én, a maribori laktnya nyílt napja alkalmából szervezett ünnepségen vehetett át. Dolgozatának témája a tešanovci Josip Benko élete volt. A két világháború közötti időszakban Josip nagyon sokat tett a Mura vidékéért, elsősorban Murszombatért. Sok munkája mellett sem felejtette el szülőfaluját, és szívesen járt haza. Támogatta a különböző egyesületeket, a tűzoltókat, a tornaegyletet és az

egyetemistákat is, tudta, ők lesznek a értelmes világot építő értelmiségiek. Jócselekedetei ellenére tragikus véget ért, azzal vádolták meg, hogy együttműködött a megszállókkal és támogatta a fasisztákat, így 1945. június 19-én, a muraszombati temetőben, dr. Jože Lipič polgármesterrel együtt, kivégezték. Simon igencsak elítéli ezt a cselekedetet.

Rocner Dejan

Domen-lan Morovič ... bodoči matematik ali kemik?

Domen-lan je preprost fant, ki ga marsikaj zanima. Letos je zaključil osnovno šolo na DOŠ Prosenjakovci. Najraje ima naravoslovne predmete, še posebej kemijo in matematiko. Zaveda se tega, da je znanje zelo pomembno, zato se je udeležil marsikaterega tekmovanja, kjer si je znanje nadgradil. V devetih letih osnovne šole je dobil veliko bronastih priznanj iz znanja slovenščine, nemščine, kemije. Tudi srebrnih je bilo kar nekaj: iz logike, fizike, vesele šole, matematike, angleščine. V devetem razredu je dobil zlato priznanje iz znanja o sladkorni bolezni, na kar je še posebej ponosen. Pa ne zaradi priznanja kot takega, vsako priznanje je dokaz, da se je naučil nekaj novega, predvsem pa koristnega. Na posebnem mestu v njegovi zbirki priznanj se nahaja tudi diamantni kenguru, ki ga je prejel zato, ker je vsa leta med osnovnošolskim izobraževanjem dosegal lepe rezultate na matematičnem področju. Matematika je

res njegovo močno področje, saj se je v devetem razredu že peto leto uvrstil v finale hitrega in zanesljivega računanja na pamet. Lani se mu je v okviru omenjenega tekmovanja uspelo uvrstiti na mednarodno tekmovanje, kjer je tekmoval tudi z vrstniki iz Latvije, Estonije in Litve. Sodeloval je tudi na mednarodnem logičnem tekmovanju Genius Logicus preko spleta. Letos je dosegel kar 93%. Ob koncu šolskega leta ga je čakalo še nacionalno preverjanje znanja, zanj prav tako zelo pomembno, saj je želel sebi kot tudi svojim učiteljem dokazati, da je njegovo znanje zares uporabno in trajno. Z rezultati je zelo zadovoljen. Šolanje bo nadaljeval na gimnaziji. Njegov cilj je znanje še nadgraditi in nekoliko več časa nameniti svoji največji ljubezni, kemiji. O tem, ali bo postal matematik ali kemik, bo odločal sam, vendar ni dvoma, da bo njegovo poklic obarvan z enačbami.

mag. Valerija Danč Sabotin

Domen-lan Morovič ... leendó matematikus vagy vegyész?

Domen-lan egyszerű fiú, és sok minden érdeklő. Az idén fejezte be a pártosfalvi kétnyelvű általános iskolát. Kedvencei a természettudományok, különösen a kémia és a matematika. Tudja, mennyire fontos a tudás, ezért számos olyan vetélkedőn vett részt, amelyeken továbbfejlesztette ismereteit. Az általános iskola kilenc évében számos bronz elismerésben részesült szlovén és német nyelvből, valamint vegytanból. És persze volt jó néhány ezüst elismerés is: logikából, fizikából, vidám iskolából, matematikából és angolból. Kilencedikesként pedig arany elismerést kapott a cukorbetegséggel kapcsolatos tudásfelmérésen, és erre különösen büszke. Nem is annyira az elismerés miatt, hanem azért, mert maga az elismerés azt bizonyítja, hogy megint valami újat, és hasznosat tanult meg.

Gyűjteményében külön helyen szerepel egy gyémánt kenguru, amelyet az általános iskolai éveiben, a matematika terén elért, kiemelkedő eredményeivel érdemelt ki. A matematikai valóban az erősségei közé tartozik, mivel a kilencedik osztályban, már öt egymást követő évben bekerül a leggyorsabb és legmegbízhatóbb fejben számolók közé. Tavaly ebben a versenyben eljutott a nemzetközi porondra is, ahol lett, észt és litván társaival versenyzett. Úgyszintén részt vett a Genius Logicus internetes logikai versenyben, ahol az idén 93 százalékot teljesített. Az év végén még a nemzeti tudásfelmérés várt rá, ami számára szintén nagyon fontos, mivel mind önmagának, mind tanítóinak szerette volna bebizonyítani, hogy tudása hasznos és tartós. Az elért eredménnyel elégedett. Tanulmányait a ljutomeri gimnáziumban folytatja. Célja tovább bővíteni saját tudását, ugyanakkor több időt kíván szentelni kedvencének, a kémiának. Hogy matematikus vagy vegyész lesz-e, arról ő maga fog dönteni, de életét kétségkívül végigkísérik a képletek.

mag. Danč Sabotin Valerija

Veseli gledališki večer v Čikečki vasi

V petek, 13. julija, sta Madžarska narodna samoupravna skupnost občine Moravske Toplice in Vaški svet Čikečke vasi organizirala veseli gledališki večer v naselju. Gostili smo ljubiteljsko gledališko skupino Kerkabarka iz vasi Bajánsenye na Madžarskem, ki nas je zabavala s skeči in drugimi zabavnimi prizori. Že naslov posameznih iger nam je obljubljal veliko zabave: Vojna žensk, Barvanje ograje, lepa Sári Salamon, Koline in Na vratih, politika. Gledalci so predstavo nagradili z navdušenim in dolgo trajnim aplavzom. Gle-

dališko predstavo je poleg vaščanov obiskalo tudi precej prebivalcev sosednjih vasi z madžarskim življenjem. Naše sodelovanje s člani ljubiteljske gledališke skupine Kerkabarka iz Bajánsenye je zelo plodno, saj so že večkrat nastopili po okoliških vaseh.

Prepričani smo, da nikomur ni žal za večer, ki ga je preživel ob veseli gledališki predstavi v našem vaškem domu.

Alen Vugrinec

Vidám színházi est Csekefán

Július 13-án, pénteken a Moravske Toplice Községi Magyar Nemzeti Öngazgatási Közösség és a Csekefai faluközösség vidám színházi estet szervezett Csekefán. A bajánsenyei Kerkabarka amatőr színhátszó kört láttuk vendégül, akik vidám és szórakoztató jeleneteket adtak elő. Már a jelenetek címéről arra lehetett következtetni, hogy érdekes és szórakoztató est vár ránk. A bemutatott öt darab címe: Asszonyok háborúja, Kerítésfestés, Szép Salamon Sári, Disznóvágás és A kapuban, politika. A közönség nagy lelkesedéssel fogadta és vastappsal jutalmazta az előadást. A színházi előadást nem csak a csekefaiak, hanem a szomszédos magyar lakta falvakból is megtekintették. A bajánsenyei Kerkabarka színhátszó kör tagjaival nagyon jó kapcsolatot tartunk, már többször is szerepeltek falvainkban.

Bizonyára senki sem bánta meg, hogy péntek estéjét a faluotthonban szervezett színházi előadáson töltötte.

Vugrinec Alen

Gasilski tabor »Mladi gasilec 2012«

Tudi letošnji gasilski tabor je potekal v Martjancih, na tamkajšnjem športnem centru med 28. 6. in 1. 7. 2012. Mladi gasilci so na taboru spoznavali gasilsko organizacijo, njene naloge, prepletale pa so se tudi gasilske, športne in druge dejavnosti.

Udeleženci, stari od 7 do 12 let, so se v Martjancih zbrali v četrtek v poznih popoldanskih urah. Letos je bilo na taboru 32 mladih gasilcev iz Martjancev, Tešanovcev, Filovcev, Berkovcev, Sela in Suhega Vrha z osmimi spremljevalci.

Uvodni dan je minil ob spoznavanju na zabaven in zanimiv način, seznanjanjem z dejavnostmi, ki jih čakajo do nedelje, spoznavanju pravil, ki veljajo na taboru, ter ob kinu večeru, ko so si ogledali risanko Obuti maček. V petkovem dopoldnevu je bila na urniku gasilska šola, po njej pa obisk policistov. Otroci so bili nad tem navdušeni, saj so se po-

skusili v številnih dejavnostih, povezanih z delom policista. Po kosilu in počitku jih je čakalo športno popoldne. Razdeljeni so bili v 4 ekipe (Martjanci, Suhi Vrh s Selom, Filovci in Tešanovci), ki so tekmovali v desetih športnih igrah in se trudile za pridobitev vsake točke. Po napornem popoldnevu je bila pred nami večerja presenečenja, ko so fantje delali in pekli čevapčiče, pripravili zelenjavo, dekleta pa so poskrbela za pripravo in peko slastnih medenjakov, ki so prehitro pošli.

Večerji je sledil zabavni večer – gasilec ima talent (zmagala je ekipa iz Suhega Vrha).

Sobotno jutro je potekalo po ustaljenem urniku, del katerega je bil tudi dvig zastave.

Po zajtrku so mlajši otroci odšli na pohod, starejši pa kolesarili. Čeprav pot ni bila dolga, smo se vrnili utrujeni, zato smo si privoščili počitek in malico. Temu so sledile zabavne dejavnosti, med njimi tudi igro vlog z modno revijo, na kateri je zmagal Rene iz PGD Martjanci, ki je zbrane navdušil v vlogi Lane. Popoldne smo obiskali modelarje, člane MK Ftič, ki so nam predstavili svoja letala. Vsak izmed prisotnih je med njimi našel svoje najljubše.

Pot smo nadaljevali do Moravskih Toplic, kjer smo se osvežili v bazenih. Uživali smo v skakanju s skakalnice, vožnji po toboganih, plavanju in med počitkom tudi v sladoledu. Po večerji smo hitro zaspali, saj je bil za nami naporen dan. V nedeljo smo zaključili s finalnimi tekmami, vendar so rezultati ostali skrivnost do popoldneva, ko so prišli starši. Takrat smo izvedeli, da so bili najboljši v športnih igrah Martjanci, drugo mesto so osvojili udeleženci iz Suhega Vrha in Sela, tretje mesto je pripadlo Filovcem in četrto Tešanovcem. Športnemu delu je sledilo reševanje testov, pri katerih so bili uspešni vsi, ki so jih lahko pisali. Tako so ude-

leženci pri gasilski šoli med drugim spoznavali gasilsko organizacijo, gasilska vozila, orodje in opremo. Urili so se v razvrščanju, opredelili so, kaj sploh je požar, spoznavali vrste požarov in vzroke za njih ter se naučili, kako je potrebno ravnati v primeru požara. Spoznavali so gorljive snovi, pogoje, ki so potrebni za gorenje, gasilna sredstva in s čim kaj (ter kako) gasimo. Prav tako so se seznanili s produkti, ki nastanejo pri gorenju, razmišljali o tem, kako vremenske razmere vplivajo na razvoj požara, ... To je le delček tega, kar je bilo zajetega v vsakodnevno gasilsko šolo, saj je namen našega tabora tudi in predvsem usvajanje gasilskih znanj. Kljub temu, da je bilo udeležencem na taboru lepo (vsaj tako so pokazale ankete), so nekateri težko čakali starše in vrnitev domov, predvsem vrnitev pred televizor in računalnik. Hkrati smo dokazali, da se znamo zabavati in dneve preživeti tudi brez sodobne tehnologije.

Na koncu velja še beseda zahvale staršem, ki so nam zapali otroke, otrokom, ki je vsak na svoj način prispeval k dobremu vzdušju na taboru, spremljevalcem, ki so žrtvovali čas, policistoma, članom MK Ftič, ki so popestrili naše dejavnosti, in vsem, ki so pomagali pri izvedbi tabora na tak ali drugačen način.

Peti lovski tabor v lovski družini Prosenjakovci

Zveza lovskih družin Prekmurje je v sodelovanju z lovsko družino Prosenjakovci med 29. junijem in 1. julijem organizirala že peti lovski tabor, katerega se je udeležilo 19 tabornikov in tabornic. V petih letih se je lovskega tabora udeležilo skupaj že 100 tabornikov in tabornic iz 18 osnovnih šol. Udeleženci tabora so tudi taborniki in tabornice iz narodnostno mešanega območja Prekmurja. Praviloma so udeleženci tabora učenci 6., 7. in 8. razredov osnovnih šol.

Program tabora je zasnovan tako, da se udeleženci seznanijo z dejavnostjo lovstva v odnosu do narave, spoštovanje načela trajnostne rabe narave, kar pomeni, da iz narave lahko jemljemo le toliko, da ne ogrozimo naslednjih generacij. Dvakrat zvečer (in enkrat tudi zjutraj) mladi taborniki s prež skupaj z lovci LD Prosenjakovci opazujejo naravo in živali v njej. Letos je tabornike obiskal tudi evropski zmagovalc v oponašanju jelenjega rukanja Klemen Šušteršič.

Cilj tabora je, da taborniki in tabornice spoznavajo naravo in njene zakonitosti. Opazujejo divjad, njihove življenjske navade in potrebe. Poudarek je na trajnostni rabi narave.

Ugodni življenjski pogoji za divjad so tudi pomembni za človeka; če preživi divjad, bo tudi človek.

Posebej zanimiva je bila za mlade udeležence strelska vaja. Udeleženci lovskega tabora so se seznanili tudi z drugimi aktivnostmi slovenskih lovcev, predvsem z lovsko tradicijo, kulturo, ter lovsko kinologijo. Veselili so se tudi športnih aktivnosti. Svoje vtise so izrazili v likovnih in literarnih izdelkih.

Plakat tabornikov.

Ludvik Rituper, vodja tabora in starešina LD Prosenjakovci, je pojasnil namen organizacije lovskega tabora za mlade: »Namen tabora je, da mlade seznanimo z dejavnostjo lovstva. Danes je lovstvo v javnosti prikazano preveč negativno. S približevanjem dejavnosti slovenskih lovcev mladim želimo pokazati, da smo lovci tisti, ki z orožjem posegamo v populacijo divjadi. Naravovarstveniki pa smo slovenski lovci le toliko, da ohranjamo divjad tudi za naše zanamce«. Poudaril je, da se je prvi lovski tabor na Slovenskem zgodil ravno v Prosenjakovcih.

Predsednik LD Prosenjakovci pozdravlja navzoče ob zaključku tabora.

Zaključne prireditve se je udeležil tudi predsednik Lovske zveze Slovenije, mag. Srečko F. Kropce, ki je povedal: »Če bo kateri izmed teh udeležencev postal lovec, bo to zagotovo pozitivno. Vsekakor to ni glavni namen lovskega tabora za mlade, glavni namen je predstaviti mladim, kaj se dogaja v naravi in kako za njo skrbeti«.

Predsednik Zveze lovskih družin Prekmurje (dr. Arpad Köveš) je poudaril, da imamo slovenski lovci bogato dediščino lovske kulture in je naša dolžnost, da to kulturo negujemo, spoštujemo in jo predstavljamo širši javnosti, predvsem

Predsednik LZS mag, Srečko F. Krobe s tabornico ob torti.

mladim. S tem namenom so na zaključni slovesnosti tabora sodelovali tudi KUD Prekmurški rogisti in Pevsko društvo prekmurskih lovcev, ki so se predstavili s svojim repertoarjem.

Zaključne slovesnosti sta se udeležila tudi župan Občine Moravske Toplice g. Alojz Glavač in podžupan g. Geza Džuban. Župan Alojz Glavač je zadovoljen z aktivnostjo lovskih taborov v občini Moravske Toplice, saj se s tem tudi promovira občina in okolje, kjer se tabor odvija. Zaželel je, da bi se tudi v prihodnje aktivnost lovskih taborov nadaljevala, vsebina tabora pa nadgrajevala. Ob tem se je zahvalil tudi članom LD Prosenjakovci, ki so udeležence tabora vodili v lovišče. Podžupan Geza Džuban pa je mlade navdušil z vožnjo v svojem vojaškem jeepu.

Na koncu slovesnosti se je vodja tabora Ludvik Rituper zahvalil vsem, ki so sodelovali pri taboru, predvsem staršem, ki so zaupali svoje otroke lovcem, mentorjem, ki so izvajali program in članom LD Prosenjakovci, ki so spremljali tabornike v sami naravi. Posebna zahvala pa je namenjena DOŠ Prosenjakovci, posebno kuharju Silvu Bediču, ki je skrbel za zdravo prehrano v taboru.

S spoštovanjem.

Ludvik Rituper,
predsednik LD Prosenjakovci

Uspehi mladinskega društva Tešanovci

V začetku letošnjega leta je v Tešanovcih zaživelo mladinsko društvo. Osnovnošolci, dijaki, študentje oz. vsi mladi smo svoje druženje in aktivnost na raznih področjih ovrednotili z ustanovitvijo Mladinskega društva Tešanovci. Do sedaj v naši vasi že dolgo ni bilo nobenega takega društva, ki bi pripomoglo k boljšemu sodelovanju in preživljanju skupnega prostega časa med mladimi. Ker le-tega ne želimo nameniti samo televiziji in računalniku, temveč ga želimo izkoristiti za nekaj bolj kakovostnega, je bila ustanovitev društva prava odločitev. Društvo nam ponuja lepše, pestrejše življenje in predvsem zagotavlja prihodnost našega kraja. Zavedamo se, da bomo v Tešanovcih najbrž še dolgo živeli, zato nam ni vseeno, kaj se z njim dogaja in kako se razvija.

Mladinsko društvo Tešanovci je v prvi vrsti namenjeno druženju in povezovanju vaške mladine. Društvo organizira lastne projekte, pomaga drugim društvom v vasi in se

aktivno udeležuje raznih prireditev tako na lokalni, kakor tudi na državni ravni.

V začetku junija se predstavniki Društva udeležili regijskih kmečkih iger, ki so potekale v Grabah pri Ljutomeru. Odlična ekipa je s skupnimi močmi pometla s konkurenco in dosegla 1. mesto. Naša članica društva Sandra Dervarič je dosegla še poseben uspeh, saj je bila najboljša v igri grabljanje, za kar je dobila tudi pokal. Doseženi uspeh je našo ekipo popeljal na 26. državne kmečke igre in 5. mednarodne kmečke igre, ki so 7. julija 2012 potekale v Braslovčah. Igre je organiziralo Društvo podeželske mladine Spodnje Savinjske doline v sodelovanju z Zvezo slovenske podeželske mladine. Sodelovalo je 24 ekip iz Slovenije in 4 iz tujine.

Tekmovalci so se pomerili v različnih igrah (košnja trave z ročno koso, grabljanje, peka potice, idr.). Član naše ekipe Vincent Erniša je pokazal odlične spretnosti in potencial v košnji trave z ročno koso. V konkurenci 28. ekip je Mladinsko društvo Tešanovci doseglo odlično 7. mesto.

Ekipa Lipnice Mladinskemu društvu iz Tešanovcev čestita za dosežene uspehe in želi obilo navdiha pri nadaljnjem delovanju.

Vaški dan v Števanovcih

Člani folklorne skupine Bogojina in PGD Bogojina so bili 24. junija povabljeni na vaški dan v Števanovce. Program je potekal celo popoldne, začel se je z dvojezičnim bogoslužjem in blagoslovitvijo igral, nadaljeval s kulturnim programom, v katerem so z dvema sklopoma sodelovali člani folklorne skupine Bogojina. Posebno pozornost so pritegnili gasilci iz Bogojine, ki so sodelovali pri gasilskih igrah in demonstrirali delovanje gasilske opreme, ki so jo ob tej priliki pripeljali s seboj v gasilskem vozilu. Program so gostitelji zaključili s koncertom blues in rock glasbe.

Podobno sodelovanje med števanovsko lokalno samoupravo in krajanji Bogojine poteka že od leta 2003, ko sta takratna predsednik lokalne samouprave Števanovci, Ladislav Kovač in predsednik vaške skupnosti Bogojina, Matjaž Cerovšek, podpisala dogovor o sodelovanju med prijateljskima naseljima, s ciljem, naj bi se med sabo povezali prebivalci in organizacije, ki predstavljajo interese vaščanov, ter da bi vzpostavili prijateljske stike na področju negovanja maternega jezika, kulture, športa, turizma, ter ohranjanja narodnostnih šeg in običajev. Krajanji obeh naselij in člani društev se tako družijo ob raznih prireditvah in srečanjih večkrat letno.

MC

Člani folklorne skupine Bogojina, popestrijo marsikatero prireditev v Števanovcih.

Gasilci iz Bogojine prejema jo še zadnje napotke pri gasilskih igrah.

Župnijski dan v Kančevcih

Vroča julijska nedelja se je začela s sveto mašo, ki je bila posvečena zlatomašnikoma, p. Gabrijelu Recku in p. Bernardu Jauku. Slovesno pridigo je opravil p. Štefan Kožuh, v imenu župnije Sv. Benedikta v Kančevcih se je ga. Simona Gomboc zahvalila obema zlatomašnikoma za dolgoletno služenje cerkvi in vernikom. Sledilo je skupno kosilo, saj je bil ta praznik obeležen tudi v obliki prvega župnijskega dne in tradicionalnega proščanja v tej cerkvi.

Popoldne so se verniki zbrali v senci pod mogočnimi lipami, kjer je bil realiziran kulturni program, predstavili so se ljudski pevci in godci TD VRTANEK iz Gornjih Petrovcev, spregovoril je župan Moravskih Toplic g. Alojz Glavač, ki je poudaril,

da doba opravljanja njunega poklica presega mejo vsakršne pokojninske reforme. Zbrani so prisluhnili poeziji J. Murna, verzom domače avtorice Vesne Jakiša. S svojo točko pa je navzočim približal posamezna ljudska glasbila g. Tomaž Rauch, dober poznavalec ljudske glasbe, svobodni umetnik, skladatelj, ...

Skozi celotni program je bilo čutiti preprostost, ljubezen do narave, ljudskega petja in sožitja vernikov domače župnije. Popoldne je bilo sklenjeno z večernicami v cerkvi in prijetnimi spomini na ta dan.

Srečno do prihodnjega župnijskega dne.

Cvetka Šavel Kerman

Foto: Peter Kolar

Izdelava košaric iz kavni h vrečk

V rokodelskem društvu Vrtnica v Prosenjakovcih znova in znova presenečajo. Tokrat so se člani društva zbrali ob večerih z namenom, da koristno uporabijo prazne kavne vrečke – prav iz njih so nastale čudovite košarice, ki služijo kot okras, v njih pa lahko shranimo tudi manjše stvari – sadje, sladkarije, nakit in še kaj. Delavnice je vodila gospa Gizela Hartman iz Križevcev, ki je budno spremljala nastajanje novih umetnin in skrbela, da je potekalo vse tako kot mora.

Glede na to, da je bilo navdušenje članov nad košaricami izjemno, so se odločili, da bodo z delavnicami nadaljevali v zimskem času, takrat pa načrtujejo tudi izdelavo adventnih venčkov. Veseli bodo, če se jim pridružite tudi vi.

Denis Malačič

Kosárkák kávézacskókból

A pártosfalvi Rózsa kézimunka szakkör tagjai folyamatosan újdonságokkal lepnek meg bennünket. Esténként ösztögyűltek az egyesület tagjai, hogy hasznosítsák a kávézacskókat, amelyekből csodálatos kosárkákat készítettek. A kosárkák egyrészt díszként is szolgálhatnak, másrészt pedig kisebb tárgyak, gyümölcs, ékszerek és egyébek tárolására is alkalmasak. A műhelyfoglalkozást a križevci Gizela Hartman vezette, figyelve arra, hogy minden rendben történjék, és hogy valóban szép termékek kerüljenek ki az asszonyok kezél alul.

Tekintettel arra, hogy a kosárkák mindenkinek nagyon tetszettek, úgy döntöttek, hogy a téli hónapokban folytatják a műhelyfoglalkozásokat. Többek között adventi koszorúkat is készítenek majd. Örömmel várják az új tagok jelentkezését is.

Malačič Denis

Doživetje otrok v vodi

Torek, 5. junij 2012, je bil za otroke iz enot Bogojina in Moravske Toplice, ki bodo jeseni prestopili prag šole, prav poseben dan. Otroci, ter vzgojiteljici Silvija in Blanka iz enote Bogojina, smo se z organiziranim prevozom pripeljali v Moravske Toplice pred hotel Vivat, kjer so nas že čakali otroci, ter vzgojiteljici Suzana in Martina iz enote Moravske To-

plice. Otroci so vključeni v športni program Zlati sonček, ki vsebuje knjižico, v kateri so zapisane določene naloge, ki bi jih naj vsak otrok opravil. Poleg smučanja, kolesarjenja, rolanja ali kotalkanja, spretnosti z žogo in petih izletov, je ena izmed nalog tudi plavanje. Naloga otroka je, da drsi v vodi z lahtmi naprej in vztraja v tem položaju najmanj 5 sekund. Otroci so se ob raznovrstnih igratih in vajah najprej prilagajali na vodo. Otroci so imeli možnost seznaniti in nadgrajevati izkušnje z rekviziti za vodo, s plavalnimi črvi, obroči, barvnimi žogami, s plastičnimi jajčkami, avtomobili, ... Rade volje so posegali po vseh rekvizitih, ter si tako pridobivali izkušnje.

Vsi otroci so napredovali, premagali strah pred vodo, potopili glavo, večina otrok pa tudi najmanj pet sekund v vodi drsela. Ob zaključku smo se posladkali z zasluženim sladoledom.

Blanka Tomašič

Umivanje rok – še vedno na prvem mestu

Raziskave kažejo, da si vsaj tretjina prebivalstva – tudi v razvith državah – premalo umiva roke in pazi na higieno!

Z rokami se prenašajo bakterije, povzročitelji nalezljivih bolezni.

Z rokami smo v nenehnem stiku z okoljem in lastnim telesom. Z rokami opravljamo različna dela, pri katerih se roke umažejo (pa tudi okužijo) – delo na polju, vrtu ali v hlevu, rezanje surovega mesa, dotik s kljukami, denarjem, številnimi predmeti, ... Ali ste kdaj pomislili, koliko bakterij je na kljukah vrat, ki jih odpira veliko ljudi (uradi, šole, lokali, trgovine, ambulante, bolnišnice, ...)? Tako naše roke sprejemajo najrazličnejše bakterije, ki jih lahko vnesemo v usta, oči ali ranice na koži in se okužimo. Posledica? Bolezni, kot so bolezn prebavil, meningitis, gripa in celo hepatitis A. Kljub napredku medicine moramo te bolezni vzeti resno.

Zakaj (in kdaj) si umivamo roke?

Umivanje rok je osnovni postopek in temelj osebne higijene. Z umivanjem rok močno zmanjšamo možnost okužbe z raznimi bakterijami. Roke si skrbno umijemo pred pripravo jedi in pred jedjo, po uporabi sanitarij, po kihanju, kašljanju, dotikanju drugih telesnih izločkov – menjava plenice dojenčkom, oskrba manjših ran, po prijemanju domačih živali ali njihovih iztrebkov, oziroma po vseh nečistih opravilih.

Kako si pravilno umijemo roke?

Pridobimo si navado umivanja rok. Zahteva le milo, toplo vodo in temeljitost! Roke zmočimo s toplo vodo, nato jih dobro namilimo s tekočim ali trdim milom in jih drgnemo 15 do 20 sekund. Dobro zdrgnemo vse predele rok – dlani, hrbtišče rok, med prsti in za nohti. Nato roke temeljito splaknemo in jih obrišemo.

Cecilija Sušec, san. inž.,

prim. mag. Branislava Belović, dr. med.

Izboljšanje bralne pismenosti

S šolskim letom 2011/12 je Osnovna šola Fokovci ena izmed 42 šol v Sloveniji, ki se je pridružila projektu bralne pismenosti **Opolnomočenje učencev z izboljšanjem bralne pismenosti in dostopa do znanja**, ki ga delno financira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada.

Osnovni namen programa je prispevati k zagotavljanju enakih izobraževalnih možnosti, izboljšati dostop do kakovostnega izobraževanja in v učni proces znotraj formalnega izobraževanja integrirati učinkovite strategije za doseganje višjih ravni bralne pismenosti. V ta namen so aktivnosti v projektu usmerjene v natančnejšo preučitev vzrokov za obstoječe stanje na področju bralne pismenosti slovenskih 15-letnikov; usposabljanje učiteljev vseh predmetov in drugih strokovnih delavcev šol za izvajanje pedagoških praks, ki vodijo k izboljšanju ravni bralne pismenosti učencev; kompenzacijo primanjkljajev učencev, ki izvirajo iz manj spodbudnega socialno-ekonomskega statusa družin; vzajemno učenje; vzpostavljanje večje odgovornosti ravnateljev, učiteljev in učencev, ter okrepljeno spremljanje in (samo)evalvacijo dela.

Cilj programa je usmerjen v kompenzacijo primanjkljajev, ki izvirajo iz manj spodbudnega socialno-ekonomskega statusa družin. Program je osredotočen na vzajemno učenje, na spodbujanje enakih izobraževalnih možnosti. V operativnem načrtu za letošnje šolsko leto smo si zastavili dve **razvojni prioriteti**, in sicer izboljšati bralno razumevanje na vseh stopnjah in učence naučiti različnih bralnih strategij, ki bodo omogočale pridobivanje trajnejšega znanja.

V okviru programa je organiziranih veliko usposabljanj, namenjenih članom šolskega projektnege tima, ravnateljem in ostalim sodelavcem pri projektu. Člani šolskih projektnege timov implementiramo pridobljeno znanje svojim sodelavcem in tako prispevamo k uresničevanju razvojnih prioritet, zapisanih v operativnem načrtu. Šola odlično sodeluje tudi s skrbnikom projekta, ki nam nudi podporo, ki jo potrebujemo in nam dovoli, da se sami učimo. Spremljava pouka poteka skozi celo šolsko leto preko hospitacij ali drugih aktivnosti. Deležni smo tudi strokovne podpore in ponudbe na skupnih srečanjih, konferencah, posvetih, individualnih razgovorov na šolah s strani projektnege tima na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo.

Menimo namreč, da lahko ob primerih dobre prakse in izmenjavi izkušenj, bralne zmožnosti naših učencev dodatno izboljšamo. Lastne izkušnje in integracijo učinkovitih didaktičnih strategij za doseganje višjih ravni bralne pismenosti smo predstavili na 2. usposabljanju za realizacijo ciljev projekta v Radencih, ravnateljem v 1. skupini MM Učence učenja v OE Murska Sobota in na strokovnem posvetu po prvem letu izvajanja projekta, ki bo 28. in 29. avgusta 2012 na Zreškem Pohorju.

Poletne bralne aktivnosti

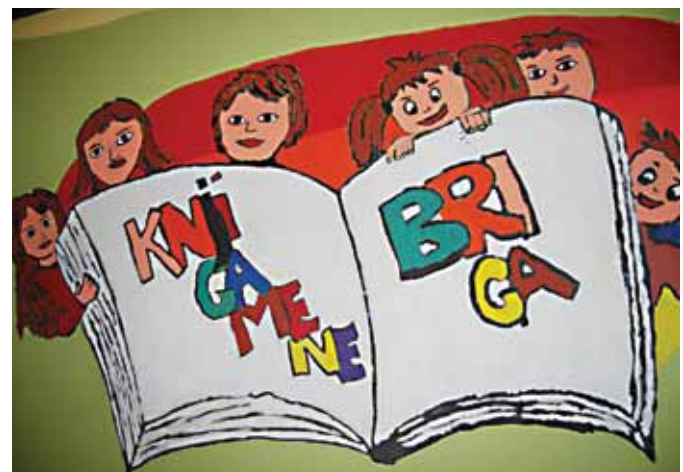
Branje za zabavo lahko pomembno prispeva k izboljšanju bralnega dosežka otrok. To kažejo številne raziskave, tudi PISA 2009. Učenci, ki dnevno berejo za zabavo pol ure ali

več, dosežejo boljše rezultate od vrstnikov, ki ne berejo oziroma redko berejo (za zabavo).

Da bi tudi v počitnicah ohranjali bralni interes učencev, smo v sklopu projekta Opolnomočenje učencev z izboljšanjem bralne pismenosti in dostopa do znanja na Osnovni šoli Fokovci za učence šole organizirali izvirne poletne bralne aktivnosti z naslovom **Viseča mreža in jaz se s knjigo druživa ves poletni čas**. Osnovni cilj aktivnosti je bil spodbujati razvoj bralnih zmožnosti in prijetno druženje ob knjigi. Učenci do četrtega razreda so se lahko priključili Pravljičnemu maratonu. Že sam naslov izda, da so se vse dejavnosti vrtele okrog pravljic; udeleženci so lahko izbrali svojo pravljico, ki jo je potem učiteljica prebrala. Poudarek je bil tudi na poustvarjanju, kjer so se učenci lotili dramatizacije, iz papirja so izrezali svojo podobo v naravni velikosti in jo pobarvali v svojega najljubšega pravljličnega junaka, ...

Branje knjig na prostem v visečih mrežah in pogovor o prebranih knjigah in bralnih navadah, priprava večerje ob tabornem ognju in branje zabavnih zgodbic (anekdot in šal), časopisnih tračev in novičk iz revij za mlade, je bila aktivnost za učence četrtega in petega razreda. Dejavnost se je zaključila s likovnim poustvarjanjem na temo prebranega – risanje na stene hodnikov.

Počitniški večer in noč lahko preživimo tudi brez računalnika ali televizije. To so ugotovili tudi učenci od šestega do devetega razreda, ki so se družili s knjigo in prijatelji

po zvezdnim nebam. Poleg branja leposlovne in poljudno-znanstvene literature, dramatizacije in slikanja nočnega neba, so učenci bili navdušeni nad opazovanjem zvezd in planetov, saj je bila noč jasna. Tako so videli planete in najbolj znana ozvezdja. Skupna ugotovitev vseh je, da je bila noč prekratka.

Suzana Panker, prof.

Mravlja, mravljica

Nedvomno je narava tista, ki je otroku najboljša učiteljica in ga vseskozi »spremlja« in obdaja. S tem mu razvija naravoslovne pojme, mišljenje, sklepanje, zmožnosti za reševanje nastalih problemov, ki jih otroci v svojem lastnem procesu spoznavanja doživljajo. Da si otroci razvijejo naklonjen, spoštljiv in odgovoren odnos do žive in nežive narave, so zelo pomembni vsi ti procesi, ki potekajo nezavedno in so hkrati znanstvene metode v naravoslovju.

Te procese in metode odkrivanje narave so tokrat otroci zaznavali in doživljali ob spoznavanju mravlje. Nedvomno otroke bolj pritegnejo živa bitja od slik, ilustracij in podobno, zato smo se najprej odpravili iskat mravlje. Še preden smo to storili, so otroci povedali, da so mravlje majhna bitja in da potrebujemo za opazovanje lupe. Pot iskanja mravlje je potekala od igrišča vrtca, okrog in v okolici vrtca, vse do trim steze. Kljub temu, da smo se na trim stezo odpravili v hladnejšem dnevu, smo našli nekaj mravelj in otroci so jih z zanimanjem opazovali. Predvsem z lupami, kar jim je vzbujalo še več zanimanja. Mravlje so tudi prijemale in pustili, da jih le-te »žgečkajo« po rokah.

Za domačo nalogo so pridno prinašali različne fotografije, ilustracije mravelj, mravljišč in ličink. Le-te zdaj krasijo našo igralnico. Ob knjigi, kjer je otrokom na zanimiv in njim primeren način predstavljena mravlja, smo spoznavali mnogo zanimivih stvari o mravlji. Da mravlje spadajo pod žuželke kožekrilcev, da imajo tridelno telo, sestavljeno iz glave, ozkega oprsja in zadka, da imajo na glavi tipalke s katerimi vohajo, tipajo in se sporazumevajo, da imajo usta, ki so v obliki klešč in ji služijo za grizenje, rezanje in drobljenje hrane, ter da za premikanje uporabljajo tri pare nog – mravlja ima torej šest nog.

Ob spoznavanju mravljišča, kot pravimo domu mravelj, so otroci prišli do spoznanja, da mravlje živijo v kolonijah in jih je lahko več tisoč, ki predstavljajo »družino«. Ob risanju plakata so otroci narisali tudi mravljišče, ki je sestavljeno iz rovov in kamric, ki služijo shranjevanju hrane, leženju jajc, ter razvoju ličink. Med sladkanjem s sadjem so otroci ugotavljali, da se mravlje lahko hranijo s sadjem, vendar imajo raje sladke sadeže, jedo pa tudi razne druge žuželke, ter poljščine. S pomočjo poskusa, ki smo ga izvedli, so otroci na sebi lasten način prišli do spoznanja, da tudi mravlje, kot vsa ostala živa bitja, potrebujejo za preživetje zrak.

Nekaj mravelj, ki smo jih našli na igrišču, smo položili v steklen lonček, katerega smo pokrili s preluknjajo prozorno folijo, da te ne bi »ušle«. Do naslednjega dne je nekaj mravelj preživel, nekaj pa ne. Ob vprašanju kaj mislijo, zakaj so ene preživele in druge ne, je deklica dejala, da zato ker je bilo v lončku premalo zraka za vse mravlje. Ob iskanju in-

formacij o mravlji v različnih medijih so prišli do spoznanja, da imajo živa bitja v domišljijem svetu tudi lastnosti, ki jih v naravi nimajo. Ob tem smo veselo zaplesali in prepevali ob melodiji »Bila je huda mravljica...«, naučili pa smo se tudi pesem Mravlja in polž (Janez Bitenc).

Mravlja, mravljica
iz mravljišča kukala,
mravlja, mravljica
kaj je videla.

V travi, v travici
leze, leze čudna stvar,
v travi, travici
polžek samotar.

Jojme, jojmene
kaj če zleze na goro,
jojme, jojmene
potlej bo hudo.

Mravlja, mravljica
v luknjico je smuknila,
mravlja, mravljica
polžku je ušla.

Risanje mravlje

Zapisa in s fotografijami opremila
vzgojiteljica Gordana Počič

Dominik

Maja

Bili smo na izletu

Sobotno jutro, ko naj bi se odpravili na izlet, je bilo oblačno in tmurno, pozdravile pa so nas tudi dežne kaplje. A nas to ni prav nič zmotilo, da se ne bi odpravili na končni izlet, kakor smo načrtovali.

Zbrali smo se pred vrtcem in od tam se je vsak s svojim avtomobilom odpravil proti Veliki Polani na ranč »Vermida«. Tam sta nas že čakala gospodar in gospodinja. Ker je nekaj časa še deževalo, smo se zbrali v njihovem lokalu, ter se dogovorili, kaj bomo počeli to dopoldne. A se otroci prav nič niso zmenili za dež in tako so kljub nekaj dežnim kapljam, veselo tekali po dvorišču.

Ko so se oblaki nad nami nekoliko umaknili in je sramežljivo posijalo sonce, smo se vsi skupaj odpravili na dvorišče ranča, kjer je gospodar otrokom dal posebno nalogo. Ker je njegov konj izgubil »streme«, so ga otroci morali najti na njegovem dvorišču. Otroci so ga iskali, iskali, dokler ga niso našli blizu indijanskega šotora na drevesu. Ker pa je bilo streme previsoko, so si pomagali z lestvijo. S pomočjo le-te so streme kaj hitro sneli z drevesa in tako je bila naša naloga uspešno opravljena. Gospodar je otroke pohvalil, saj so streme našli zelo hitro. Po iskanju stremena pa je otroke čakalo že drugo presenečenje. Vsak izmed otrok je lahko zajahal malega konja. Nekateri otroci so bili zelo korajžni in so zajahali konja med prvimi. Spet drugi so rabili nekoliko več motivacije, da so se odločili, da sedejo na konjev hrbet. Otrokom je bilo jahanje v veliko veselje.

Po jahanju je sledilo kosilo, ki nam je vsem skupaj zelo teknilo. A že med kosilom so bili otroški pogledi usmerjeni na bližnje igrišče, kjer so jih čakale gugalnice, žoge in peskovnik. Takoj pa kosilu so se odpravili na igrišče in se veselo igrali.

V zadnjem delu našega izleta je presenečenje čakalo tudi nas odrasle. Tudi mi smo lahko zajahali konja in kar nekaj se nas je odločilo, da sedemo v sedlo. Zajahati konja je res nekaj posebnega in strah, ki smo ga imeli nekateri pred ježo, se je kar razblinil.

Čas, ki smo ga namenili našemu izletu, se je počasi iztekkel. Gospodarju ranča »Vermida« smo se zahvalili za njegovo gostoljubnost in mu obljubili, da se bomo k njim še vrnili. Pred odhodom domov nas je pozdravilo tudi sonce v vsem svojem sijaju in v tako lepem vremenu smo se počasi odpravili proti domu.

Bernarda Koroša Pantović
iz dvojezične enota Prosenjakovci

Kirándulni voltunk

Borongós, felhős időre virradtunk szombat reggel. Ahogy elindultunk kirándulni még néhány esőcsepp is köszöntött bennünket. Nem hagytuk magunkat zavartatni, a terv szerint elindultunk az évvégi kirándulásra.

Az óvoda előtt találkoztunk, onnan indult mindenki a maga autójával Velika Polana felé a Vermida tanyára. Ott a házigazda és a gazdasszony vártak ránk. Mivel még egy ideig esett az eső, a kávézójukban foglaltunk helyet, és megbeszéltük, mihez is kezdünk azon a délelőttön. A gyerekeket egyáltalán nem zavarta az eső, így a hulló esőt figyelmen kívül hagyva vidáman kergetőztek az udvaron.

Amikor a fejünk fölül valamennyire elvonultak a felhők, és a nap is szégyenlősen előbújt, mindannyian kimentünk a tanya udvarára, mert a házigazda különös feladattal bízta meg a gyerekeket. A lova elvesztette a kengyelt, és a gyerekeknek meg kellett azt találnia az udvarában. A gyerekek addig-addig keresték, míg az indiánsátor mellett a fán meg nem találták. Mivel a kengyel túl magasan volt fent, létrát kellett használniuk. Ennek segítségével gyorsan levették a kengyelt, és így mi elvégeztük a feladatunkat. A házigazda megdicsérte a gyerekeket, hogy olyan gyorsan megtalálták a kengyelt.

A kengyel keresése után egy újabb meglepetés várt a gyerekekre. Mindannyian lehetőséget kaptak egy pónin lovagolni. Némely gyerekek nagyon bátrak voltak és az elsők között lovagoltak. Másoknak pedig kicsit több motivációra volt szükségük, hogy eldöntsék felüljenek-e a ló hátára. A gyerekek nagyon élvezték a lovaglást.

A lovaglás után az ebéd következett, ami mindannyiunknak nagyon jól esett. A gyerekek figyelme az ebéd közben is a játszótérre irányult, hiszen ott hinták, labdák és a homokozó várta őket. Ebéd után rögtön a játszótérre mentek és vidáman játszottak.

A kirándulás utolsó részében pedig minket felnőtteket várt egy meglepetés. Mi is lehetőséget kaptuk a lovaglásra, így néhányan közülünk nyeregbe is ültünk. Lovagolni tényleg valami különleges és félelmetes. Páran eleinte féltünk egy kicsit, de a félelmünk idővel eloszlott.

Az idő, amit a kirándulásra szántunk gyorsan telelt. A Vermida tanya házigazdájának megköszöntük a vendégszeretetét, és megígértük, hogy még visszatérünk. Hazaindulásunk előtt a nap is teljes fényében köszöntött bennünket, úgyhogy szép időben indultunk lassan haza.

Koroša Pantović Bernarda
óvónő a Pártosfalvi Kétnyelvű Óvodából

Društvo upokojencev občine Moravske Toplice

Pohod ob dnevu državnosti

Člani društva upokojencev Občine Moravske Toplice, smo v ponedeljek 25. junija organizirali tradicionalni pohod ob dnevu državnosti, ki se ga je udeležilo okoli devetdeset pohodnikov iz različnih krajev Prekmurja.

Po uspešnem zbiranju pri Lovskem domu v Prosenjakovcih, nas je pot vodila proti prosenjakovski karavli, nato pa smo pot nadaljevali ob meji z R. Madžarsko, do gasilskega doma v Pordašincih, kjer smo imeli krajši postanek in se posladkali z dobrotami, ki so jih pripravile tamkajšnje upokojenke.

Iz Pordašincev nas je pot vodila nazaj v Prosenjakovce, k ostankom neoklasicističnega dvorca z začetka 19. stoletja. Ker nas je žal presenetil dež, smo se napotili nazaj k našemu cilju, k lovskega domu, kjer smo z užitkom pojedli zasluženo kosilo.

Po opravljenem kosilu, smo nagradili še našo najstarejšo pohodnico, upokojenko Vero Cipot iz Tešanovcev.

Rajko Janjić, predsednik DU OMT

Poletna šola nogometa

Martjanci, 21. julij 2012 – NK Čarda Martjanci je v sodelovanju z MNZ Murska Sobota v okviru programa Grassroots tradicionalno izvedla »Poletno šolo nogometa 2012«. Otroci stari od 5 do 15 let so v šestih dneh, poleg novih nogometnih veščin, spoznali slovenska reprezentanta Andraža Kirma in Mitjo Mörca, videli prikaz dela gasilcev in policistov, se kopali v Termah Vivat v Moravskih Toplicah, se seznanili s športnimi modelarji in balonarji, ter urili svoje nogometno znanje na zelo lepo urejenem Športno rekreacijskem centru Martjanci. Prav tako si bodo udeleženci v okviru Poletne šole nogometa ogledali trenajni center nogometnega kluba Sturm Graz in tekmo med SK Puntigamer Sturm Graz - RZ Pellets WAC St.Andrä.

Nogometni klub Čarda Martjanci deluje že od leta 1972. Skozi leta je dobil podobo odprtega nogometnega kluba, ki s prostovoljnimi in volonterskim udejstvom svojih članov uresničuje poslanstvo kluba in skrbi, da nogomet ni le »lejtanje 22 nouriš za enof labdof«, to je prijateljstvo, dvigovanje fizičnih sposobnosti in spodbujanje mladih k pozitivnemu razmišljanju v okviru druženja in ukvarjanja s športom.

Poleg članske ekipe, ki uspešno nastopa v 3. SNL, druge članske ekipe in veteranske ekipe, so še posebej ponosni na delovanje mlajših selekcij, kjer pod strokovnim vodstvom usposobljenih nogometnih trenerjev in s pomočjo številnih volonterjev vadi vsako leto več otrok. Pravijo, da se na igrišču v Martjancih lahko aktivno z nogometom ukvarja vsak, ne glede na starost in nogometno predznanje.

Nogometno šolo NK Čarda sestavljajo kategorije od U6 do mladincev, za več kot 100 vadečih otrok pa poleg rednih treningov, ligaških tekmovalj in prijateljskih tekem, organizirajo številne druge aktivnosti (Poletna šola nogometa NK Čarda, Dan nogometa, Z nogometom proti rasizmu, turnirji, ...). Prav tako se otroci udeležujejo ostalih nogometnih dogodkov za mlade (Žogarija, Rad igrat nogomet, razni mednarodni turnirji, ...).

Vsekakor najbolj odmevno prireditev predstavlja Poletna šola nogometa (ki so jo letos izvedli že petič) in katere se je letos udeležilo 116 dečkov in deklic od 5. do 15. leta starosti. Otroci prihajajo iz različnih koncev Slovenije, nekateri starši so celo načrtovali letni dopust v skladu s terminom izvedbe Poletne šole nogometa. Otrokom skozi igro in zabavo v okviru enotedenskih aktivnosti predstavljajo, kaj pomeni biti nogometaš in kaj dejansko pomeni nogomet.

Mnogim otrokom je to prvi stik z nogometom in velika večina se jih odloči, da potem nadaljuje z aktivnim igranjem nogometa, kar je tudi osnovni namen Poletne šole nogometa NK Čarda. Kvaliteto izvedbe programa, ki je za vse udeležence brezplačen, so prepoznali tudi v strokovni in širši javnosti (UEFA, NZS, sponzorji in donatorji, ter seveda številni mediji, ki dnevno poročajo o dogajanju v Martjancih).

Vodja letošnje Poletne šole nogometa Andrej Pučko je povedal naslednje:

»Vizija in cilji mlajših selekcij NK Čarda Martjanci so usmerjeni v načrtno in strokovno delo z mladimi. Pri svojem delovanju zasledujemo vrednote, kot so prijateljstvo, volonterstvo, množičnost, strokovnost in načela »fair play-a«. Vse naštetost predstavlja, poleg ustrezne infrastrukture, osnovo za organizacijo dogodka kot je Poletna šola nogometa v Martjancih. Tudi letos se je aktivnosti udeležilo rekordno število udeležencev. Organizacijsko smo se ustrezno pripravili, delo je potekalo brez težav in poškodb, ter po zdaj že ustaljenem programu. Udeležence smo razdelili v pet starostnih skupin, za vsako pa so skrbeli po 4. trenerji. Prvi odzivi kažejo, da so bili (tako otroci kot starši) zelo zadovoljni, za kar gre iskrena zahvala volonterjem in vsem, ki so nam pomagali na kakršen koli način. Velika večina otrok bo nadaljevala z aktivnim igranjem nogometa, s čimer je osnovni namen šole nogometa v Martjancih izpolnjen. Izvedli smo vse predvidene aktivnosti, razen ogleda nogometnega centra v Grazu in nogometne tekme SK Puntigamer Sturm Graz - RZ Pellets WAC St.Andrä, ki bo na sporedu 11.8.2012.«

Zadnji dan je predsednik MNZ Murska Sobota g. Danilo Kacijan otrokom podelil medalje, ter spominske majice. Ob tem je povedal naslednje: »Letošnje rekordno število udeležencev samo potrjuje, da je nogomet daleč najbolj popularna športna panoga v Pomurju. Poletna šola nogometa v Martjancih predstavlja unicum v slovenskem prostoru, saj je za vse udeležence brezplačna. Je tudi najbolj množična tovrstna prireditev v Pomurju. Pri medobčinski nogometni zvezi Murska Sobota smo prepričani, da lahko otroci z igranjem nogometa in ukvarjanjem s športom dobro skrbijo za svoje zdravje, sklepajo nova prijateljstva, spoznavajo delovanje v skupini, ter pridobivajo ostale pozitivne vrednote. Prav tako smo prepričani, da bodo mnogi otroci, ki so se ta teden potili na igriščih v Martjancih, postali dobri nogometaši, morda tudi bodoči Slovenski reprezentanti. Poletna šola nogometa v Martjancih je bila prava promocija športa in nogometa, vsem, ki so skrbeli za izvedbo aktivnosti, pa še enkrat kapa dol.«

Ob podelitvi je nastala tudi spodnja fotografija.

Poletna šola nogometa je bila tudi letos za vse udeležence brezplačna, kar so poleg MNZ Murska Sobota, ter trenerjev in številnih volonterjev NK Čarda, omogočili tudi:

NAGRADNA KRIŽANKA: TIC MORAVSKE TOPLICE

Pokrovitelj nagradne križanke TIC Moravske Toplice, ki bo trem uspešnim reševalcem poklonil praktične nagrade.

Geslo križanke, ime in priimek ter naslov pošljite na dopisnici do torka, 21. avgusta 2012 na naslov: Občina Moravske Toplice, Kranjčeva ulica 3, 9226 Moravske Toplice, s pripisom križanka.

				AVTOR: JANEZ DONŠA	TURISTIČNI CENTER JUŽNE DALMACIJE	PROTI-STRUP	4. IN 10. ČRKA	PROSTOR ZUNAJ IGRISČA	GIBANJE ZA OBNOVO NACIZMA	VOZNIK LADJE	NAJVIŠJI NORDIJSKI BOGOVI					
				PREBIVALKA ANTIČNE DACIJE												
				VISOKOŠOLSKA USTANOVA											ZELO STRUPEN PLIN	
				BORIS TADIĆ			PRIMORSKI SLIKAR (JOŽEF) IGRA S 54 KARTAMI									
				ZADNJICA				NATRIJ					GLAS JEREBICE			
SLAVILNA PESEM ZMEDE-NOST S PRIVIDI							AZIJSKA VRSTA PALME DOBA, EPOHA									
									IZVIRNI KRAK MENAMA RUSKI MONARH							
	AFORIST PETAN	RIMSKA BOGINJA JEZE	SVETOVALKA									BEŽNO NAVAJANJE	KOŠČEK LEPENKE S PODATKI			
			VITALIJ KLIČKO													
	SKRAJNI SEVER ZEMLJE GORAT FR. OTOK															
RUMENO RJAVA BARVA			CIRKONIJ													
NAPRAVA ZA POPRAVILO LADIJ			ZELIŠČE		SLOVENSKI SLIKAR (JOSIP)							HRAST S HRAPAVO SKORJJO LASTNIK FIČKA				
					PISANA PAPIGA GLAVNO MESTO GRČIJE				DEČEK							
GESLO									CELJE							
												JAMIE OLIVER USMRITV BREZ SOJENJA				
IVO ZORMAN		POD			TANTAL			NEPRIPADNIK DRUŠTVA TRENER (MATJAŽ)								
		IGLAVEC Z DOLGIMI IGLICAMI			DREVESNI ŠTOR											
VODNA ŽIVAL			ŠOLARKA									NAKIT OKRASJE				
			DRAGO ČUDEN									KIM DELANEY				
KLAVIRSKA HARMONIKA								IZGOVARJANJE GLASU L NAMESTO U								
LEPOTA, KI NAS PRIVLAČI			ZNAKI PISAVE					MAJHEN KODER								

Pravilna rešitev gesla prejšnje križanke: - DOM DUHOVNOSTI KANČEVCI – Med prispelimi pravilnimi rešitvami smo izžrebali: 1. DEZIDER KOLTAJ, BERKOVCI 1, 9207 PROSENJAKOVCI, 2. EMIL KAKAŠ, ČIKEČKA VAS 10, 9207 PROSENJAKOVCI, 3. SARA TEMLIN, KRNCI 28, 9221 MARTJANCI. Izžrebanim nagrajencem čestitamo, praktične nagrade pa bo prispeval Agrosaat.

KOLENDAR PRIREDITEV V OBČINI MORAVSKE TOPLICE

AVGUST 2012

Pripravlja: TIC Moravske Toplice, www.moravske-toplice.com

POLETNA TURISTIČNA TRŽNICA	Ponudniki domačih obrti se predstavijo. Tedensko animacija s člani društev iz občine.	Moravske Toplice, pri slaščičarni Café Praliné	Avgust, (četrtka-nedelja) 18.00-21.00	TIC Moravske Toplice	02 538 15 20 www.moravske-toplice.com
2. IGRÉ BREZ MEJA	Preskusite svoje spretnosti!	Filovci, športno rekreacijski center	4. 8. 2012 14.00	Mladinsko društvo Filovci	Anita Varga 031 617 095
OBČINSKI TURNIR V VELIKEM NOGOMETU IN OBČINSKI TURNIR VETERANOV V MALEM NOGOMETU	Dogodek za vse nogometne navdušence, ki ga ne smete zamuditi!	Selo, Igrišče	4. 8. 2012	ŠD NK Rotunda Selo	Damir Cifer 031 509 643, damir.cifer@gmail.com
USTVARJANJE V NEMŠKEM JEZIKU (SPIELE AUF DEUTSCH)	Delavnico za otroke izvaja Martina Gjerek. Animacija v okviru Poletne turistične tržnice	Moravske Toplice, pri slaščičarni Café Praliné	4. 8. 2012 19.00	Vrtci občine Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice 02 538 15 20
POSTAVITEV KLOPOTCA	Zanimiv etnološki dogodek.	Tešanovci, ob čigi (lesenem vodnjaku)	11. 8. 2012	KTD Male rijtar Tešanovci	Franc Vitez 041 423 321
POSTAVITEV KLOPOTCA	Zanimiv etnološki dogodek.	Prosenjakovci	11. 8. 2012	Ladislav Vöröš 051 358 675	KTD ADY Endre Prosenjakovci
POSTAVITEV KLOPOTCA	Zanimiv etnološki dogodek.	Martjanci, pri utici TD Martin	12. 8. 2012	TD Martin Martjanci	Jasmina Papič jasmina.papic@gmail.com
120. OBLETNICA PGD MOTVARJEVCI	Ne zamudite jubileja. Razstava gasilske opreme.	Motvarjevci	18. 8. 2012	PGD Motvarjevci	Robert Janko 041 340 599
4. ŽARIJADA	Tekmovanje v peku jedi na žaru.	Moravske Toplice, Terme 3000	18. 8. 2012	Terme 3000	animacija@terme3000.si , 02 512 21 56
Z GLASBO NA POT	Delavnico za otroke izvaja Blanka Tomašič. Animacija v okviru Poletne turistične tržnice	Moravske Toplice, pri slaščičarni Café Praliné	18. 8. 2012 19.00	Vrtci občine Moravske Toplice	TIC Moravske Toplice 02 538 15 20
ODPRTJE RAZSTAVE LIKOVNIH DEL *	Tradicionalna razstava.	Bogojina, veroučne učilnice	19. 8. 2012	Sekcija Likos in drugi	Jože Puhan 031 703 605
HUBERTOVA MAŠA *	Tradicionalna maša in počastitev lovskih šeg	Bogojina, lovski dom	19. 8. 2012 11.30	LD Bogojina	Alojz Benkovič 041 636 445
POSTAVITEV KLOPOTCA	Zanimiv etnološki dogodek.	Bogojina, vinograd	19. 8. 2012	TD Bogojina	Puhan Jože 031 703 605
HOKEJSKI KAMP 2012	hokejski kamp za dekleta in fante v starosti med 7 in 17 let	Športni park Terme 3000	od 20. do 25.08.2012 ob 8.00 uri	Hokejski klub Moravske Toplice	Jože Črnko 041-610-745 www.hkmtoplice.si
ZELENJADARSKI DAN *	Tradicionalna razstava domače zelenjave in zelenjavnih jedi.	Ivanci	25. 8. 2012 15.00	TD Selenca	Marko Horvat 070 738 597
PROŠČENJE V GAJU *	Maša med vinogradi. Sejem domače obrti, dan odprtih vrat zidanic z razstavo umetniških del.	Filovci - Filovske gorice Gaj	26. 8. 2012	Vinogradniško turistično društvo Gaj Filovci	Jože Horvat 041 631 193
6. IVANOCYJEV POHOD	Pohod s spoznavanjem kulturnih znamenitosti.	Ivanovci	1. 9. 2012	TKŠD Ivanovci	Vesna Jakiša 051 31 7 784
KONCERT ZBORA JANKO KERSNIK	Večer bo obarvan s pesmijo.	Bogojina, Plečnikova cerkev	1. 9. 2012	Pripravljalni odbor 24. Košičevih dnevov	Jože Puhan 031 703 605
KOLESARSKI MARATON VIVAT	Tradicionalen kolesarski maraton po občini Moravske Toplice z različni dolgimi progami (10, 31 in 50 km).	Moravske Toplice	2. 9. 2012	OŠZ Moravske Toplice	Branko Recek 041 389 905
SLAVNOSTNA SEJA OBČINSKEGA SVETA	Slavnostna seja s slovesno podelitvijo občinskih priznanj.	Moravske Toplice	7. 9. 2012 11.00	Občina Moravske Toplice	Tajništvo Občine 02 538 15 05
OSREDNJA PRIREDITEV OB 16. OBČINSKEM PRAZNIKU OBČINE MORAVSKE TOPLICE	Družabna prireditev z razglasitvijo nagrajencev in kulturnim programom.	Berkovci	8. 9. 2012 16.00	Občina Moravske Toplice	Tajništvo Občine 02 538 15 05

* Prireditev se uvršča v sklop prireditev 24. Košičevi dnevi (Bogojina, Bukovnica, Filovci, Ivanci, Strehovci (17. 8. – 23. 9. 2012)

VSE POHODNIKE OBVEŠČAMO, DA VODENI POHODI PO PANVITINI SRČNI POTI V JULIJU IN AVGUSTU ODPADAJO!